Loopbaanmonitor Onderwijs

Microdata: 2006-2013
Enquête: 2014-2015

CentERdata

Peter Fontein
Marcia den Uijl
Klaas de Vos

MOOZ

Eva van der Boom
Sil Vrielink

Concept 13 oktober 2015

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusies

"Loopbaanmonitor onderwijs" richt zich op de ontwikkeling van de arbeidsmarktpositie van recent afgestudeerde leraren. Het onderzoek kent twee onderdelen: secundaire analyses op CBS-microdata (afstudeercohorten 2006-2013) en een enquête onder pas afgestudeerden van de lerarenopleidingen (cohort 2013 en cohort 2014). De uitkomsten van het eerste onderdeel staan centraal in deze rapportage. Naast de uitkomsten die in dit rapport zijn opgenomen, is tevens een Excelbestand beschikbaar met detailresultaten. In deze samenvatting belichten we de kernonderwerpen van de loopbaanmonitor: de arbeidsmarktpositie van pas afgestudeerden en de dynamiek daarin, het beroepsrendement van de lerarenopleidingen naar achtergrondkenmerken en baan- en contractkenmerken. Met beroepsrendement wordt daarbij in deze context het percentage afgestudeerden bedoeld dat werkzaam is in het onderwijs.

Arbeidsmarktpositie en -dynamiek

In Tabel 0.1 is de arbeidsmarktpositie één jaar na afstuderen weergegeven voor de cohorten 2006 tot en met 2012, zoals die op basis van de CBS-microdata is vastgesteld. In het geval van lerarenopleidingen gaat het daarbij om het eerste onderwijsdiploma (bachelor). Het algemene beeld is dat het grootste gedeelte van deze personen een baan in het onderwijs heeft gevonden. In de beginjaren geldt dit voor ruim 80% van de pabo-afgestudeerden, voor ongeveer 63% van de afgestudeerden aan de lerarenopleiding vo en voor ongeveer driekwart van de afgestudeerden van de universitaire lerarenopleidingen (ulo). Voor de latere cohortjaren in de tabel is een daling van het beroepsrendement zichtbaar, mede vanwege het feit dat minder onderwijsbanen beschikbaar zijn gekomen[1].

Tabel 0.1. Percentage afgestudeerden dat één jaar na afstuderen werkzaam is binnen het onderwijs

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
pabo	81%*	81%	80%	81%	78%	77%	73%
lerarenopl.vo	63%	64%	64%	62%	62%	61%	58%
ulo	73%	69%	76%	75%	74%	73%	69%

* Van het cohort dat in 2006 aan de pabo is afgestudeerd, was 81% één jaar na afstuderen (m.a.w. in 2007) werkzaam in het onderwijs.

Bekijken we andere termijnen na afstuderen dan één jaar, dan blijkt dat het percentage afgestudeerden dat in het onderwijs werkzaam is voor afgestudeerden van de pabo en ulo een half jaar na afstuderen het hoogste is, om vervolgens in de loop der tijd wat te dalen. Voor de lerarenopleidingen vo is het beeld stabieler. Voor alle typen afgestudeerden geldt daarbij dat sprake is van onderliggende dynamiek. Er vallen personen uit, maar er zijn ook afgestudeerden die pas na langere tijd een baan in het onderwijs vinden.

De relatie tussen de arbeidsmarktpositie één jaar en vijf jaar na afstuderen is in Tabel 0.2 weergegeven. Uit de tabel blijkt dat er geen verschillen zijn tussen de eerste- en tweedegraads lerarenopleidingen vo. Van degenen die na één jaar niet in het onderwijs werkzaam waren, is 20% dat na vijf jaar wel. Werkt men na één jaar wel in het onderwijs, dan geldt hetzelfde na vijf jaar voor 87% van de afgestudeerden aan de lerarenopleidingen vo de ulo. Pabo-gediplomeerden hebben een grotere kans om vijf jaar na afstuderen wel in het onderwijs werkzaam te zijn als men dat één jaar na afstuderen niet was, namelijk 38%. Van degenen die één jaar na afstuderen in het onderwijs werkzaam waren, zien we dat 88% dat na vijf jaar nog steeds is.

[1] Op grond van de enquêteresultaten is in 2014 (cohort 2013) weer sprake van een toename van het beroepsrendement met twee procentpunt voor de afgestudeerden van de pabo en 4 procentpunt voor afgestudeerden van de lerarenopleidingen plus ulo.

Tabel 0.2. Arbeidsmarktdynamiek één versus vijf jaar na afstuderen, gemiddeld over de cohorten 2006, 2007 en 2008

		Werkzaam binnen onderwijs na 5 jaar	
Opleiding	**Werkzaam binnen onderwijs na 1 jaar**	Nee	Ja
Pabo	Nee	62%	38%
	Ja	12%	88%
Lerarenopleiding vo	Nee	80%	20%
	Ja	13%	87%
Ulo	Nee	80%	20%
	Ja	13%	87%

Baankenmerken

Naast het kunnen vinden van een baan in het onderwijs, doet het er ook toe in hoeverre startende leraren een reguliere baan kunnen vinden van voldoende omvang in uren (minimaal 0,8 fte). Uit de microdata blijkt dat het vooral de pabo-gediplomeerden zijn die betaald werken in het onderwijs. Echter, tevens blijkt dat het voor hen steeds moeilijker is geworden om een baan van voldoende omvang te krijgen. Ook onder de pas afgestudeerden van de tweedegraads lerarenopleidingen vo is het aandeel met een baan van minimaal 0,8 fte de afgelopen jaren gedaald, maar minder sterk. De contractomvang van ulo-gediplomeerden in het onderwijs laten een consistenter beeld zien. Voor deze groep is, over de gehele linie gezien, de kans op een contract van minimaal 0,8 fte nauwelijks veranderd.

Daarnaast komen uit de enquête onder de pas afgestudeerden forse verschillen naar boven als het gaat om het type aanstelling (regulier/vervanging) en het type dienstverband (vast/tijdelijk). Pabo-gediplomeerden van cohort 2013 hebben één jaar na afstuderen veel minder kans op een reguliere baan (53%) of een vast contract (13%) dan hun collega's met een eerste- of tweedegraads lerarenopleiding vo (92% reguliere baan en 51% vast contract).

Achtergrondkenmerken pas afgestudeerden

Ook binnen de verschillende lerarenopleidingen zijn verschillen in beroepsrendement waarneembaar, met name wat de lerarenopleidingen vo betreft. In het vo is het vakgebied de meest bepalende factor voor de kans op een baan in het onderwijs. Het laagste beroepsrendement vinden we voor degenen die een culturele/creatieve lerarenopleiding hebben afgerond, gevolgd door een verzorgende opleiding en lichamelijke opvoeding. Het hoogste beroepsrendement vinden we wat de tweedegraads lerarenopleidingen betreft voor gediplomeerden in de exacte en economische vakken. Wat betreft de eerstegraads lerarenopleidingen is het beroepsrendement met name hoog te noemen voor de talen en de exacte vakken. Ook de economische vakken doen het goed in vergelijking met de maatschappelijke en de culturele/creatieve vakken.

Uit de enquête onder pas afgestudeerden van cohort 2013 blijkt, één jaar na afstuderen, een lerarenopleiding in de lichamelijke opvoeding de laagste kans op een reguliere baan te geven (69%) en een lerarenopleiding in een exact vak de hoogste kans (99%). Als het gaat om de contractsoort, blijkt wederom een lerarenopleiding in de lichamelijke opvoeding slecht voor de kans op een vast contract (18%). Echter, lerarenopleidingen in economische vakken bieden de grootste kans op een vast contract (78%), gevolgd door techniek (69%). Voor de exacte vakken is dit 56%.

Conclusies

Van oudsher is het beroepsrendement van pabo-opleidingen zeer hoog. De trendcijfers laten zien dat de 'oudere' cohorten pabo-gediplomeerden niet alleen een grotere kans hadden op een baan in het onderwijs dan pas afgestudeerden aan een eerste of tweedegraads lerarenopleiding, maar dat zij tevens vaker een contract kregen van minimaal 0,8 fte. Hoewel ook voor de recentste cohorten geldt dat de pabo nog steeds het hoogste beroepsrendement kent, is hier sprake van een sterker dalende trend in beroepsrendement dan de tweede- en eerstegraads lerarenopleidingen vo laten zien.

Als we kijken naar de baankenmerken (omvang, type aanstelling en contractsoort), kan gesteld worden dat de 'kwaliteit' van de contracten sterk is afgenomen voor pabo-gediplomeerden. De enquête onder de leraren die in 2013 zijn afgestudeerd laat zien dat het met name de pabo-gediplomeerden zijn die moeilijk aan een reguliere baan kunnen komen. In het verlengde daarvan zijn zij ook degenen met 'kleine' banen en tijdelijke contracten, of andersoortige constructies zoals oproepcontract/pay rolling.

Hoewel pas afgestudeerden van de lerarenopleidingen vo (eerste- en tweedegraads) doorgaans 'betere' contracten hebben, zijn hier grote verschillen te zien naar vakgebied. Zoals ook de voorgaande loopbaanmonitor (2013) laat zien, is de kans om in het onderwijs te werken het kleinst voor de culturele/creatieve vakken en lichamelijke opvoeding. Afgestudeerden van deze lerarenopleidingen krijgen doorgaans tevens minder vaak een reguliere baan dan hun collega's in andere vakgebieden.

De trends die reeds in de 'Loopbaanmonitor onderwijs 2013' zijn gesignaleerd, lijken zich voor de pabo-gediplomeerden het afgelopen jaar 'doorgezet' te hebben. Wat de afgestudeerden van de eerste- en tweedegraads lerarenopleidingen vo betreft, zien we juist tekens van een herstel van de arbeidsmarktpositie, maar is deze sterk afhankelijk van het vakgebied.

Naast de ontwikkeling van het beroepsrendement, laat het onderzoek ook zien dat de arbeidsmarktpositie van starters aan dynamiek onderhevig is. Daarbij valt op dat er niet alleen uitval optreedt onder pas afgestudeerde leraren, maar dat er ook afgestudeerden zijn die pas na verloop van jaren in het onderwijs aan de slag gaan. Uit de analyses blijkt verder dat het aantal afgestudeerden aan de lerarenopleiding vo en de ulo dat na vijf jaar nog steeds niet in het onderwijs werkzaam is, of is geweest, een stuk groter is dan uitval van in het onderwijs gestarte leraren in de periode tussen één en vijf jaar na afstuderen. In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, verliest de sector direct na afstuderen dus veel meer afgestudeerden, dan in de paar jaar daarna. Een sterkere focus op de aansluiting van vraag en aanbod (in plaats van de uitval) ligt daarom ook voor de hand.

1 Inleiding

Doel van de loopbaanmonitor is om inzicht te krijgen in de arbeidsmarktsituatie van pas afgestudeerde leraren en het beroepsrendement van de lerarenopleidingen. Met beroepsrendement wordt daarbij het aandeel afgestudeerden bedoeld dat ook daadwerkelijk in het onderwijs aan de slag gaat. De focus van de loopbaanmonitor is vooral gericht op de eerste fase na het afstuderen omdat startende leraren vooral in de eerste jaren na hun afstuderen het onderwijs verlaten. Derhalve is onder meer het beroepsrendement na een half, één, twee, drie, vier en vijf jaar in kaart gebracht.

De Loopbaanmonitor Onderwijs bestaat uit twee onderdelen: een halfjaarlijkse enquête (april en oktober) onder leraren die in het jaar daarvoor hun eerste diploma voor een lerarenopleiding hebben behaald[2] en analyses op de microdata van het CBS[3]: gegevens op persoonsniveau die vanuit verschillende bestanden bij elkaar zijn gebracht. Voordeel van de microdata is dat het om feitelijke gegevens van de gehele populatie gaat. Met andere woorden, de informatie over loopbaanstappen is niet 'gekleurd' door een responsbias. Pas afgestudeerden die werkzaam zijn in het onderwijs zullen immers eerder geneigd zijn om deel te nemen aan de loopbaanmonitor dan degenen die buiten het onderwijs of niet werkzaam zijn. Nadeel van het gebruik van de microdata is dat deze informatie steeds een jaar 'achter loopt' op de enquêtegegevens, aangezien de bestanden niet 'real-time' beschikbaar zijn.

Het voorliggend rapport is voornamelijk gebaseerd op de analyses van de CBS-microdata. Aanvullend is gebruik gemaakt van de enquêteresultaten, om de actuele situatie te schetsen en enkele gegevens over de baankenmerken weer te geven die niet in de CBS-microdata beschikbaar zijn, zoals de type aanstelling en het dienstverband. Indien gebruik wordt gemaakt van de enquêteresultaten, wordt dit nadrukkelijk in de tekst vermeld.

In het vervolg van dit hoofdstuk gaan we in op de onderzoeksvragen, de onderzoeksverantwoording en de opbouw van dit rapport. In de vervolghoofdstukken gaan we in op de onderzoeksresultaten.

1.1 Onderzoeksvragen

Analyse van CBS-microdata geeft onder andere antwoorden op de volgende vragen:

- Wat is de arbeidsmarktsituatie direct tot vijf jaar na afstuderen en in hoeverre verschilt dit tussen opleidingen en cohorten (hoofdstuk 2)?
- Zijn er verschillen in arbeidsmarktsituatie naar vak, geslacht en leeftijd (hoofdstuk 3)?
- In welke onderwijssector komen afgestudeerden van de verschillende lerarenopleidingen terecht en wat zijn de ontwikkelingen in de aanstellingsomvang (hoofdstuk 4)?
- Wat is de arbeidsmarktsituatie van niet-werkenden; welk deel studeert verder en welk deel ontvangt een uitkering (hoofdstuk 5)?

De enquêteresultaten geven aanvullend antwoord op de volgende vragen:

- Wat is de huidige arbeidsmarktsituatie van pas afgestudeerde leraren (een half jaar en één jaar na afstuderen en in hoeverre verschilt dit tussen opleidingen (hoofdstuk 2)?

[2] Deze enquête is opgesteld en geanalyseerd door MOOZ Onderzoek, waarbij ISIZ de hosting heeft verzorgd.
[3] De analyses op de microdata zijn uitgevoerd door CentERdata.

- Wat zijn de baankenmerken van pas afgestudeerde leraren en zijn daarin verschillen zichtbaar tussen de verschillende opleidingen (hoofdstuk 6)?

1.2 Onderzoeksverantwoording

Het Centrum voor Beleidsonderzoek (CvB) van het CBS stelt microdatabestanden beschikbaar voor onderzoek. De cijfers die daarover worden gepresenteerd in dit rapport betreffen secundaire analyses op basis van deze microdatabestanden. [4] Deze databestanden bevatten informatie op persoonsniveau van onder andere *alle* afgestudeerden die in een bepaald jaar aan een lerarenopleiding een diploma hebben behaald. Door gegevens van meerdere jaren uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) over arbeid en uitkeringen en uit het Centraal Register Inschrijvingen Hoger Onderwijs (CRIHO) met betrekking tot de (vervolg)opleiding op persoonsniveau te koppelen aan een cohort afgestudeerden van de lerarenopleidingen, verkrijgt men inzicht in de loopbaan van deze afgestudeerden door de jaren heen: de arbeidsmarktpositie, in welke sector men een baan heeft gevonden, wie uitkeringsgerechtigde is en of men een (vervolg)studie doet. In dit rapport zijn gegevens van 2006 tot en met 2013 (de meest recente gegevens die beschikbaar zijn) gebruikt.

Op basis van de CRIHO-data zijn degenen geselecteerd die in 2006 tot en met 2013 een lerarenopleiding[5] succesvol hebben afgerond. Deze selectie van afgestudeerden is door DUO rechtstreeks aan CBS geleverd, voorzien van het burgerservicenummer. In verband met de privacy heeft CBS het burgerservicenummer van de afgestudeerden versleuteld, waarna de bestanden onderling op het versleutelde persoonsnummer gekoppeld en geanalyseerd konden worden. Dit laatste heeft door de onderzoekers zelf plaatsgevonden via een zogeheten remote access faciliteit waarover CentERdata beschikt.

In de voorgaande rapporten van de loopbaanmonitor ging het om afgestudeerden die *voor het eerst* een lerarenopleiding (pabo of vo) hadden afgerond. Daarnaast werden in het verleden iedereen met een hbo-masters buiten beschouwing gelaten (inclusief Special Educational Needs, SEN), aangezien de meesten eerst een bachelor lerarenopleiding hebben afgerond. Stapelaars werden dus buiten beschouwing gelaten. In dit rapport gaan we ook kort in op de arbeidsmarktsituatie van personen die al eerder een lerarenopleiding succesvol hadden afgerond. Daarbij maken we onderscheid tussen hbo-masters SEN, overige hbo-masters en overige met een tweede diploma (waar het geen hbo-master betreft). Een hbo-masteropleiding leidt op tot een eerstegraads bevoegdheid als men al een tweedegraads bevoegdheid heeft of bijvoorbeeld een specialisatie voor het speciaal onderwijs als men al een pabo-diploma heeft. Onder degenen die een hbo-masterdiploma hebben gehaald, komt die voor SEN verreweg het vaakst voor. We onderscheiden deze groep daarom afzonderlijk. De groep "overige afgestudeerden met een tweede diploma" omvat bijvoorbeeld personen die afgestudeerd zijn aan de pabo en vervolgens een lerarenopleiding vo hebben afgerond. Het gaat steeds om in Nederland afgestudeerde personen in CRIHO; dat kunnen ook studenten uit het buitenland zijn. Personen die in het buitenland werken vallen buiten de statistieken. Waar we spreken over werken in het

---

[4] Het gaat om de bestanden met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, de kenmerken van bedrijfseenheden, personen met een bijstandsuitkering, de kwantitatieve gegevens van banen, kwalitatieve gegevens van banen, personen die in een bepaald jaar een werkloosheidsuitkering hebben ontvangen.

[5] Alle opleidingen in CRIHO zijn meegenomen die door DUO als lerarenopleidingen worden aangemerkt. Het gaat dan om alle opleidingen in het croho-onderdeel onderwijs exclusief opleidingskunde (isatcode 39218). Dit is inclusief bv. docenten theater, dans, muziek, beeldende kunst en vormgeving, kunsteducatie, kunstgeschiedenis en culturele en kunstzinnige vorming/kunst algemeen. Daarnaast tellen de groene lerarenopleidingen (codes 34899 en 44135) mee.

onderwijs kan het gaan om alle functies. In de CBS data wordt geen onderscheid gemaakt tussen onderwijzend, ondersteunend of management functies. Uitzendkrachten die in het onderwijs werkzaam zijn vallen onder de uitzendbranche, dus als zijnde werkzaam buiten het onderwijs.

Het peilmoment dat we hanteren in dit onderzoek is steeds 1 oktober. Waar we spreken over 'één jaar na afstuderen' gaat het dus om de arbeidsmarktpositie op 1 oktober één jaar na het jaar waarin men is afgestudeerd. Twee jaar na afstuderen betreft de situatie op 1 oktober, twee jaar na het jaar waarin men is afgestudeerd etc. Uitzondering betreft de situatie een half jaar na afstuderen. Daar is het peilmoment 1 april na het jaar van afstuderen.

In Tabel 1.1 is per cohort het aantal afgestudeerden van de lerarenopleidingen gegeven waarop de micro-data betrekking hebben. Zichtbaar is dat in 2006 en 2007 nog ongeveer 7.000 pabo-studenten gediplomeerd uitstroomden. Dit aantal is in de jaren erop sterk gedaald tot onder de 4.500 gediplomeerden in 2013. Een omgekeerde ontwikkeling is zichtbaar in het aantal afgestudeerden van de lerarenopleiding vo, dat is gestegen van rond de 3.800 in 2006/2007 tot zo'n 4.500 in 2012, om vervolgens in 2013 weer te dalen naar het niveau van 2006. Waar het gaat om een tweede diploma lerarenopleiding is de groep SEN verreweg het grootst.

In sommige tabellen in dit rapport zijn enkele opleidingen samengevoegd (bijv. alle masteropleidingen). Het tonen van gegevens voor de individuele opleidingen is in die gevallen niet mogelijk i.v.m. onthullingsrisico (te weinig waarnemingen in bepaalde cellen).

Tabel 1.1. Aantal afgestudeerden van lerarenopleidingen

		Cohort 2006	Cohort 2007	Cohort 2008	Cohort 2009	Cohort 2010	Cohort 2011	Cohort 2012	Cohort 2013
Eerste diploma	Pabo	7095	7071	6477	5708	5187	4974	4890	4437
	Lerarenopl. vo	3800	3774	3842	3930	4163	4346	4559	3830
	Ulo	662	565	550	546	662	764	936	813
Tweede diploma	Hbo masters SEN	3380	3299	3724	2562	2567	3026	2513	1704
	Overige hbo masters	261	439	306	300	335	566	752	611
	Overige met tweede dipl.	485	517	398	466	542	648	678	593
Totaal		*15683*	*15665*	*15297*	*13512*	*13456*	*14324*	*14328*	*11988*

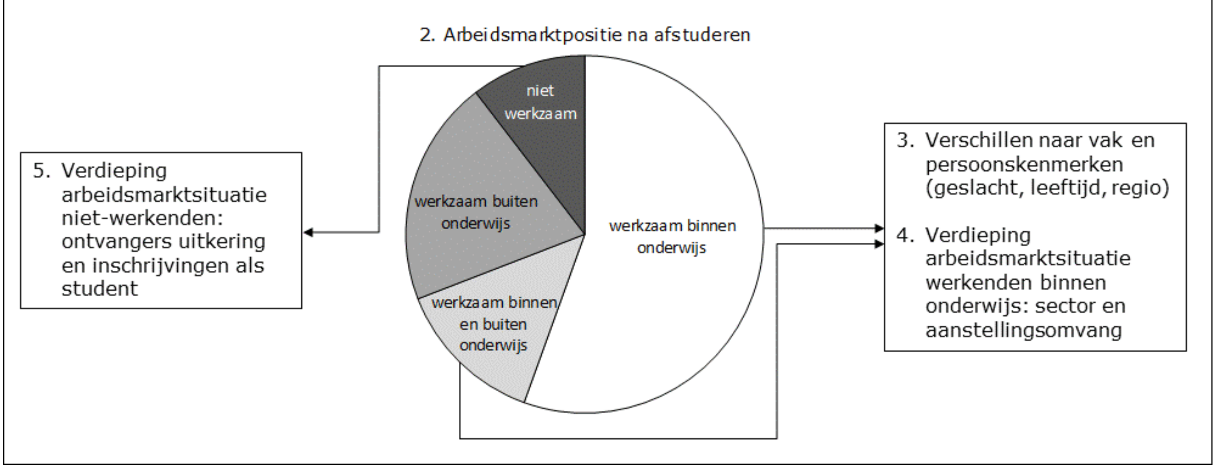
Dit rapport beschrijft de arbeidsmarktsituatie van afgestudeerden van lerarenopleidingen en analyseert daarbij (1) verschillen *tussen* cohorten, en (2) verschillen over de tijd (direct tot maximaal vijf jaar na afstuderen) *binnen* cohorten. Detailcijfers van het onderzoek worden ook beschikbaar gesteld in een afzonderlijk Excel bestand. Het zou te ver voeren om alle cijfers in dit rapport te bespreken.

1.3 Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 gaan we in op de arbeidsmarktpositie na afstuderen, waarbij we de groep met een eerste diploma apart bezien van de groep met een tweede diploma. Dit onderscheid (eerste en tweede diploma) hanteren we ook in het vervolg van het rapport. In hoofdstuk 3 gaan we nader in op de beroepsrendement van de lerarenopleiding en bekijken we verschillen naar een aantal achtergrondkenmerken. In hoofdstuk 4 zoomen we verder in op de afgestudeerden die werkzaam zijn binnen het onderwijs. Binnen welke onderwijssector is men werkzaam en hoe groot is het aandeel van de afgestudeerden dat een "grote" baan heeft (deeltijdfactor 0,8 of hoger)? In hoofdstuk 5 bespreken we de afgestudeerden die *niet* werkzaam zijn, niet in het onderwijs noch daarbuiten. Welk deel

van de niet-werkenden ontvangt een uitkering? Welk deel staat ingeschreven als student? In Figuur 1.1 is de opbouw van het rapport met betrekking tot de microdata nog eens ter verheldering grafisch weergegeven. In hoofdstuk 6 onderzoeken we de kans dat een afgestudeerde een baan binnen of buiten het onderwijs heeft na 1 jaar en na 5 jaar op basis van persoonskenmerken. In hoofdstuk 7 wordt tot slot op basis van de enquêtegegevens nader ingegaan op baan- en contractkenmerken voor het afstudeercohort 2013 & 2014. Voor cohort 2013 is daarnaast nog CBS microdata beschikbaar, peilmoment direct na afstuderen. Waarnemingen die voor dit cohort en peilmoment zichtbaar zijn, worden behandeld bij de betreffende hoofdstukken.

Figuur 1.1. Opbouw rapport

2 Arbeidsmarktpositie na afstuderen

Dit hoofdstuk beschrijft de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van de lerarenopleidingen van cohorten 2006 tot en met 2013. Eerst wordt een overzicht gegeven van het aandeel afgestudeerden dat werkzaam is binnen het onderwijs op een bepaald peilmoment, een half jaar na afstuderen tot (maximaal) vijf jaar na afstuderen. Aangezien het laatst beschikbare peilmoment 2013 betreft, kunnen gegevens vijf jaar na afstuderen enkel voor de cohorten 2006, 2007 en 2008 gepresenteerd worden. Deze periode wordt uiteraard korter voor latere jaren. Het overzicht van het aandeel binnen het onderwijs werkzame afgestudeerden wordt per opleiding getoond; eerst voor de opleidingen waarbij het veelal gaat om een eerste diploma (pabo, lerarenopleiding vo en ulo), vervolgens voor de opleidingen waarbij het per definitie gaat om een tweede diploma (hbo masters SEN, overige hbo masters en een groep 'overige met tweede diploma').

We maken onderscheid tussen vier verschillende arbeidsmarktposities:

1. *Werkzaam binnen het onderwijs*: afgestudeerden van lerarenopleidingen die een baan hebben binnen het onderwijs, ongeacht de functie of aanstellingsomvang. Het gaat hier om een baan binnen het basisonderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs, mbo/roc en hbo. Banen binnen het universitair onderwijs worden buiten beschouwing gelaten, omdat niet met zekerheid kan worden vastgesteld wat de verhouding onderzoek-onderwijs binnen dit type banen is. Deze vallen dus buiten het onderwijs.

2. *Werkzaam binnen en buiten het onderwijs*: afgestudeerden van lerarenopleidingen die zowel binnen als buiten het onderwijs werkzaam zijn, ongeacht de omvang van elk van de banen.

3. *Werkzaam buiten het onderwijs*: afgestudeerden van lerarenopleidingen die alleen een baan hebben buiten het onderwijs, ongeacht de aanstellingsomvang.

4. *Niet werkzaam*: afgestudeerden van lerarenopleidingen die noch binnen noch buiten het onderwijs werkzaam zijn. Deze groep omvat bijvoorbeeld personen die een uitkering ontvangen, doorstuderen en/of een zorgtaak hebben.

2.1 Arbeidsmarktpositie na afstuderen: eerste diploma

Inleiding
In deze paragraaf bekijken we eerst welk deel van de afgestudeerden van de pabo, lerarenopleiding vo en universitaire lerarenopleiding één tot vijf jaar na afstuderen werkzaam is binnen het onderwijs, al dan niet in combinatie met een baan buiten het onderwijs en ongeacht de aanstellingsomvang (Tabel 2.1). Vervolgens wordt de arbeidsmarktpositie van afgestudeerde leraren in meer detail beschreven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de vier verschillende categorieën arbeidsmarktposities die net voorafgaand aan deze paragraaf beschreven zijn. Zie Tabel 2.3 voor de resultaten. Om ruimte te besparen en toch de verschillen tussen cohorten en tijdsdynamiek goed weer te geven, tonen de tabellen in dit rapport de arbeidsmarktpositie van afgestudeerde leraren **1, 3 en 5 jaar na afstuderen** (indien beschikbaar voor het betreffende cohort). De volledige gegevens, ook voor de arbeidsmarktpositie een half, 2 en 4 jaar na afstuderen, zijn te vinden in het Excelbestand dat als bijlage bij dit rapport beschikbaar is.

Beroepsrendement op hoofdlijnen
Tabel 2.1 en Figuur 2.1 geven het aandeel van de afgestudeerden weer dat werkzaam is binnen het onderwijs. Het percentage van de afgestudeerden met een onderwijsbaan ligt over het algemeen het hoogst bij de pabo-afgestudeerden. Eén jaar na afstuderen had gemiddeld 79% van deze groep een baan binnen het onderwijs, al dan niet in combinatie met een baan daarbuiten. Dit percentage ligt substantieel lager onder afgestudeerden aan een lerarenopleiding vo (gemiddeld 62%) en is iets hoger dan dat van afgestudeerden aan de ulo (73%).

Bezien we de ontwikkeling in de tijd, dan ligt voor alle typen lerarenopleidingen het percentage met een onderwijsbaan *één jaar* na afstuderen in 2012 het laagst. Was van de pabo cohorten 2006-2009 nog minimaal 80% één jaar na afstuderen werkzaam in het onderwijs, van cohort 2012 was dit slechts 73%. Dezelfde trend zien we in lichtere mate onder afgestudeerden van de lerarenopleidingen vo en ulo. Bij de lerarenopleidingen vo neemt het percentage van de afgestudeerden dat één jaar na afstuderen een onderwijsbaan heeft af van ongeveer 63% in 2006 tot 58% in 2012. Bij de ulo schommelt het percentage van 69% in 2012 tot 76% in 2008.

Tabel 2.1. Aandeel van de afgestudeerden (eerste diploma) dat werkzaam is binnen het onderwijs in %

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Pabo	81	81	79	81	81	78	80	80	78	81	77	78	74	77	73
Lerarenopleiding vo	63	62	62	64	64	63	64	63	63	62	61	62	62	61	58
Ulo	73	68	67	69	68	68	76	72	70	75	72	74	72	73	69

Voor de cohorten 2006-2008 pabo-afgestudeerden blijft het percentage dat werkzaam is binnen het onderwijs tot vijf jaar na afstuderen relatief stabiel, rond 80%. Bij de latere cohorten vindt er na één jaar na afstuderen netto uitstroom uit het onderwijs plaats. Zo neemt het percentage van cohort 2009 dat werkzaam is binnen het onderwijs af van 81% één jaar na afstuderen tot 77% drie jaar na afstuderen en zien we dezelfde trend bij de cohorten 2010 en 2011.

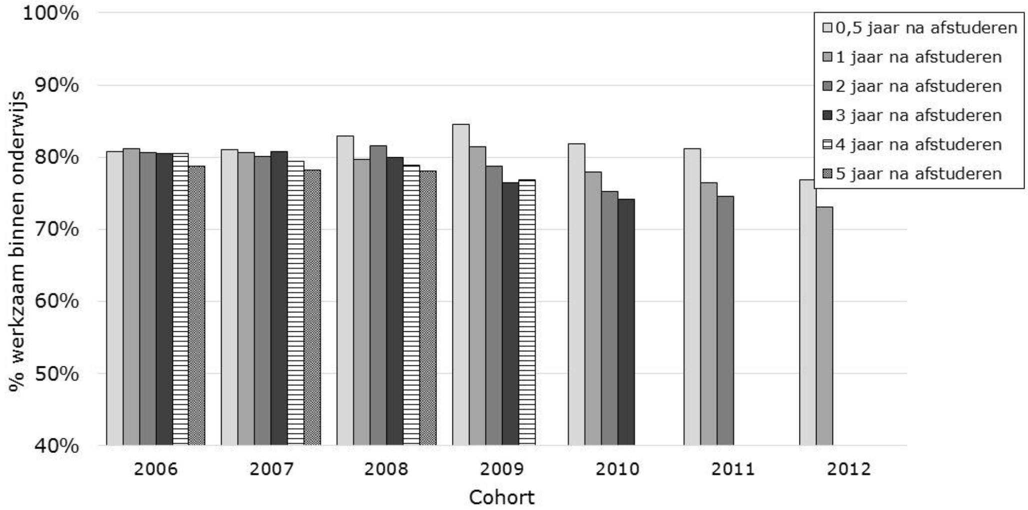
Onder de afgestudeerden van de lerarenopleidingen vo blijft het aandeel van de afgestudeerden met een onderwijsbaan voor alle cohorten nagenoeg stabiel.

Onder de ulo-gediplomeerden verschilt de verandering in het percentage met een onderwijsbaan over de tijd sterk per cohort. Bij ulo-gediplomeerden is het aandeel binnen het onderwijs werkenden bij elk cohort het grootst één jaar na afstuderen, waarna er een dalende trend inzet. Dit geldt echter niet voor cohort 2010: het percentage met een onderwijsbaan is hier vrij stabiel.

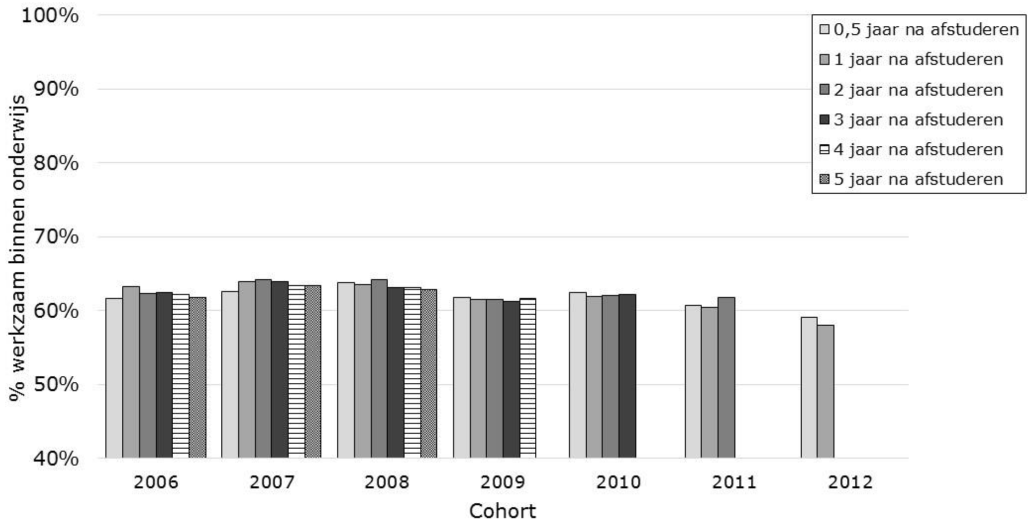
Uit de enquêteresultaten blijkt voorts dat ongeveer 50% van degenen die niet in het onderwijs werkzaam zijn dat wel graag zonder voorbehoud zou willen doen en ongeveer 30% onder bepaalde voorwaarden. Veel genoemde voorwaarden zijn een vast contract en een reguliere baan (geen invalwerk).

Figuur 2.1. Aandeel van afgestudeerden (eerste diploma) dat werkzaam is binnen het onderwijs

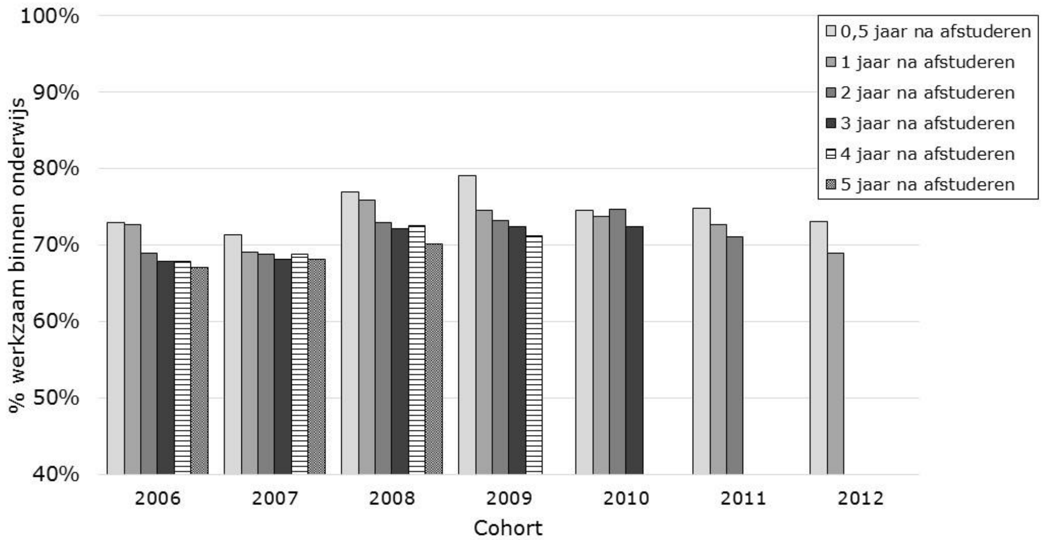
A. Pabo

B. Lerarenopleiding vo

C. Ulo

Dynamiek
Van de cohorten 2006, 2007 en 2008 zijn gegevens tot en met vijf jaar na afstuderen beschikbaar. Op basis van hun arbeidsmarktsituatie een en vijf jaar na afstuderen kunnen we personen binnen deze cohorten typeren als 'blijvers', 'snelle uitvallers', 'late instromers' of afgestudeerden die 'buiten het onderwijs' blijven. Tabel 2.2 toont deze stromen tussen groepen die wel en niet binnen het onderwijs werkzaam zijn en verschillen daarin tussen opleidingen. Onder de groep 'werkzaam binnen onderwijs' verstaan we hier alle afgestudeerden die werkzaam zijn binnen het onderwijs op een bepaald peilmoment, al dan niet in combinatie met een baan buiten het onderwijs en ongeacht de aanstellingsomvang.

Van de in pabo-afgestudeerden die een jaar na afstuderen werkzaam waren binnen het onderwijs is ongeveer 88% vijf jaar na afstuderen nog steeds werkzaam binnen het onderwijs ('blijvers'). Het percentage 'blijvers' voor afgestudeerde leraren van een lerarenopleiding vo en de ulo is vergelijkbaar met het percentage 'blijvers' onder de pabo-afgestudeerden. Bij pabo-afgestudeerden neemt het percentage iets af (89%-87%), terwijl het voor de lerarenopleiding vo juist iets toeneemt (85%-88%). Het percentage 'late instromers' ligt bij de pabo-afgestudeerden substantieel hoger dan bij afgestudeerden van een lerarenopleiding vo (19-21%) of van een universitaire lerarenopleiding (18-23%).

Tabel 2.2. Arbeidsmarktdynamiek één versus vijf jaar na afstuderen (cohorten 2006 t/m 2008)

		Werkzaam binnen onderwijs na 5 jaar					
		Cohort 2006		**Cohort 2007**		**Cohort 2008**	
Opleiding	**Werkzaam binnen onderwijs na 1 jaar**	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
Pabo	Nee	66%	34%	63%	37%	57%	43%
	Ja	11%	89%	12%	88%	13%	87%
Lerarenopleiding vo	Nee	79%	21%	79%	21%	81%	19%
	Ja	15%	85%	13%	87%	12%	88%
Ulo	Nee	82%	18%	77%	23%	80%	20%
	Ja	14%	86%	12%	88%	14%	86%

Beroepsrendement in detail
Tabel 2.3 geeft een gedetailleerder overzicht van de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden aan de pabo, lerarenopleiding vo en de ulo. De daling vanaf 2009 in het aandeel pabo-afgestudeerden dat werkzaam is binnen het onderwijs wordt gedreven door een daling in het percentage van de afgestudeerden dat enkel binnen het onderwijs werkzaam is (zie ook Figuur 2.2). Een jaar na afstuderen is 71 tot 72% van de tussen 2006 en 2009 afgestudeerden aan de pabo enkel werkzaam binnen het onderwijs. Dit aandeel neemt vervolgens af naar 61% voor cohort 2011 en 55% voor cohort 2012. Het aandeel afgestudeerden dat een onderwijsbaan combineert met een baan buiten het onderwijs neemt de laatste jaren juist toe. Een jaar na afstuderen combineert 9 tot 10% van de tussen 2006 en 2009 afgestudeerden aan de pabo een baan binnen het onderwijs met een baan daar buiten. Dat aandeel neemt toe tot 16% voor cohort 2011 en 18% voor cohort 2012. Voor het aandeel met een baan buiten het onderwijs is specifiek voor cohort 2012 een toename te zien naar 18% (van gemiddeld 14% in de cohorten ervoor). Verschillen tussen cohorten in het aandeel niet-werkzamen zijn relatief klein. Deze schommelen tussen de 6 en 9% een jaar na afstuderen.

Tabel 2.3. Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde leraren (eerste diploma) in %

A. Pabo

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Werkzaam:															
binnen ow	71	77	75	71	76	75	71	74	74	72	70	66	67	61	55
binnen en buiten ow	10	4	3	9	4	4	9	6	4	10	6	12	7	16	18
buiten ow	13	12	14	14	13	14	12	13	14	13	14	15	16	15	18
Niet werkzaam	6	7	8	6	6	8	8	7	8	6	9	7	10	8	9

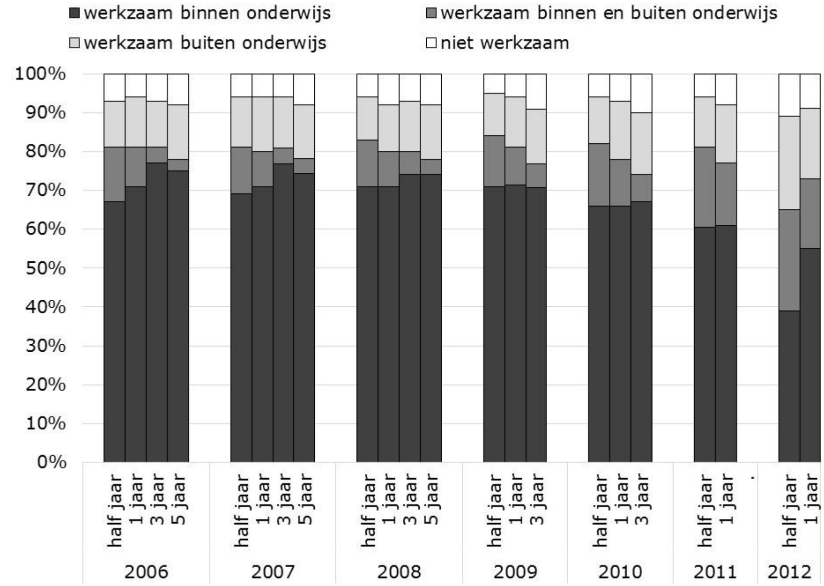
B. Lerarenopleiding vo

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Werkzaam:															
binnen ow	55	57	57	56	58	59	56	58	58	54	56	53	56	53	51
binnen en buiten ow	8	5	5	8	6	5	8	5	5	8	5	9	6	8	7
buiten ow	26	25	25	25	23	23	26	25	23	27	25	26	24	28	27
Niet werkzaam	11	13	13	11	13	14	11	12	14	12	14	12	14	12	15

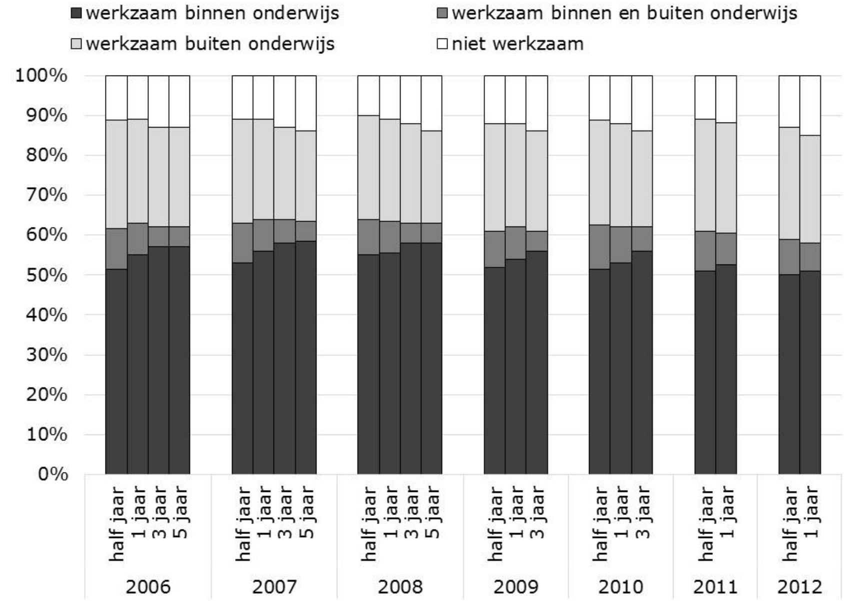
C. Ulo

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Werkzaam:															
binnen ow	67	64	64	65	66	65	71	69	66	69	69	68	69	68	63
binnen en buiten ow	6	4	3	4	2	3	5	3	4	5	4	5	3	5	6
buiten ow	18	20	20	22	21	19	16	17	16	15	18	16	16	18	19
Niet werkzaam	9	13	13	9	11	13	8	11	14	10	10	10	12	10	12

Figuur 2.2. Arbeidsmarktpositie van afgestudeerden aan de pabo

Figuur 2.3. Arbeidsmarktpositie van afgestudeerden aan lerarenopleidingen vo

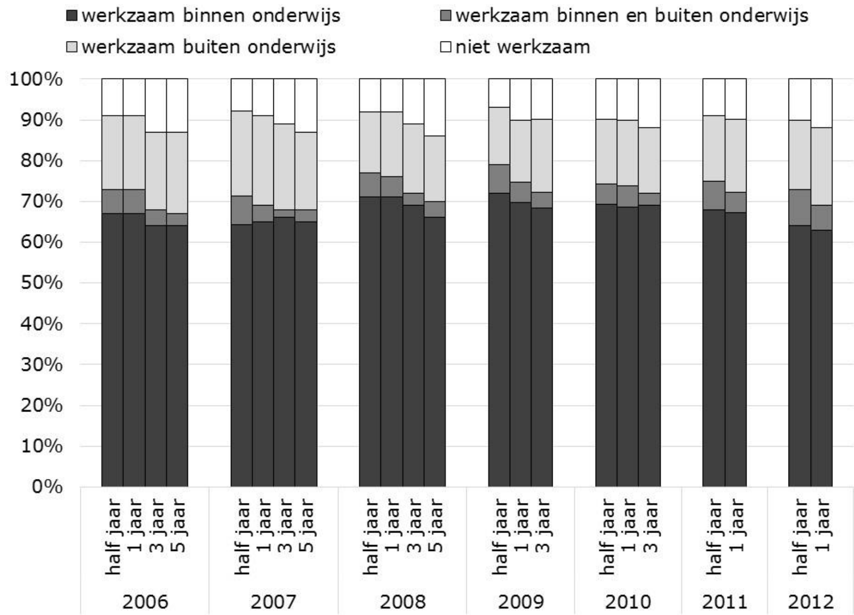

De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden aan lerarenopleidingen vo is relatief stabiel sinds 2006 (Figuur 2.3). We zien verschillen over de tijd binnen cohorten, maar slechts zeer kleine verschillen tussen de cohorten. Binnen alle cohorten heeft ongeveer de helft van de afgestudeerden een half jaar na afstuderen een baan binnen het onderwijs (50-55%) en combineert circa een op tien afgestudeerden een onderwijsbaan met een baan buiten het onderwijs (9-11%). Bij de cohorten 2006-2010, waarvoor gegevens tot drie jaar na afstuderen beschikbaar zijn, zien we dat het aandeel met enkel een onderwijsbaan verder is toegenomen (56-58%), terwijl het aandeel met een baan binnen én buiten het onderwijs verder is afgenomen (5-6%). Het percentage van de afgestudeerden dat een half jaar na afstuderen een baan heeft buiten het onderwijs ligt voor alle cohorten rond de 27% (26-28%). Dit percentage neemt, binnen de cohorten, over de tijd iets af. Ten slotte blijft het aandeel van de afgestudeerden dat geen betaalde baan heeft relatief stabiel

tussen de 11 en 14%. Merk op dat de kans op een baan in het onderwijs afhankelijk is van het vakgebied waarop de opleiding betrekking heeft, zie hiervoor paragraaf 3.1.

Onder afgestudeerden van universitaire lerarenopleidingen zijn de verschillen in de arbeidsmarktpositie zowel tussen als binnen de cohorten over de tijd relatief klein. Een half jaar na afstuderen heeft ongeveer twee derde van de afgestudeerden uitsluitend een baan binnen het onderwijs (64-71%) en dat aandeel blijft min of meer gelijk over de tijd binnen de cohorten. Het aandeel dat een baan binnen het onderwijs combineert met een baan daarbuiten bedraagt 5 tot 9% een half jaar na afstuderen en loopt daarna iets terug voor alle cohorten. Het percentage met enkel een baan buiten het onderwijs schommelt tussen de 14% en 21% een half jaar na afstuderen en neemt daarna over de tijd over het algemeen iets toe. Ten slotte ligt het percentage van de ulo-afgestudeerden dat niet werkzaam is gemiddeld rond 11% direct na afstuderen en zijn de verschillen tussen en binnen cohorten over het algemeen zeer klein.

Figuur 2.4. Arbeidsmarktpositie van afgestudeerden aan de ulo

2.1.1 Ontwikkeling arbeidsmarktpositie na 2012

Om inzicht te geven in de verdere ontwikkeling van de arbeidsmarktpositie na 2012 toont Tabel 2.4 – naast het beroepsrendement voor cohorten 2010, 2011 en 2012 op basis van CBS microdata – ook de cijfers met betrekking tot de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van cohorten 2011, 2012 en 2013 en 2014 op basis van de surveygegevens. Voor cohort 2011 en 2012 zijn dus zowel gegevens uit de CBS microdata als de resultaten van de enquête opgenomen. In de enquête worden duidelijk hogere percentages gevonden met betrekking tot het deel dat werkzaam is binnen het onderwijs dan op grond van de analyses met de microdata gevonden wordt. Hier is mogelijk sprake van een selectie-effect in de deelname aan de enquête. Personen die in het onderwijs werken zouden vaker deel kunnen nemen aan de enquête. Een andere mogelijkheid is dat veel onderwijsgevenden via uitzendbureaus in het onderwijs werkzaam zijn. Deze personen zijn niet als 'werkend in het onderwijs' herkenbaar in de CBS data. De CBS data geven daarmee een ondergrens voor de aantallen die in het onderwijs werkzaam zijn. Bij de interpretatie van de cijfers dient hiermee rekening gehouden te worden. Kijken we niet naar de absolute aantallen, maar naar de relatieve ontwikkeling, dan constateren we dat tussen 2011 en 2012 nog sprake was van een stijging van het aandeel dat niet werkzaam

was in het onderwijs (dus buiten onderwijs of niet werkzaam). Ook is dit aandeel tussen 2012 en 2013 weer gedaald wat betreft één jaar na afstuderen. Kijken we naar een half jaar na afstuderen, dan is deze daling tussen 2013 en 2014 ook te zien.

Tabel 2.4. Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde leraren (eerste diploma) in %: CBS microdata (2010, 2011 en 2012) en ontwikkeling op basis van enquêtegegevens (2011, 2012, 2013 en 2014)

A. Pabo

	microdata						enquête						
cohort	2010		2011		2012		2011*		2012		2013		2014
Jaren na afstuderen:	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5
Werkzaam:													
binnen ow	66	66	61	61	53	55	72	72	69	70	62	68	69
binnen en buiten ow	16	12	21	16	24	18	16	11	16	10	21	14	16
buiten ow	12	15	13	15	16	18	6	8	8	13	9	12	7
Niet werkzaam	6	7	6	8	8	9	6	9	7	7	8	6	8

*2011 data enquête zijn verzameld door Regioplan

B. Lerarenopleiding vo en ulo

	microdata						enquête						
cohort	2010		2011		2012		2011*		2012		2013		2014
Jaren na afstuderen:	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5
Werkzaam:													
binnen ow	54	55	54	55	53	53	72	74	64	64	59	66	64
binnen en buiten ow	10	8	9	7	9	7	9	5	11	6	11	8	14
buiten ow	25	25	26	26	26	26	13	16	15	18	21	18	14
Niet werkzaam	11	12	11	11	13	14	6	5	11	11	9	8	8

*2011 data enquête zijn verzameld door Regioplan

2.2 Arbeidsmarktpositie na afstuderen: tweede diploma

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden met een hbo-master diploma en overige afgestudeerden met een tweede diploma van een lerarenopleiding. Bij de hbo-masters maken we onderscheid tussen afgestudeerden met een masterdiploma SEN en afgestudeerden van overige hbo-masteropleidingen. In de volgende sectie beschrijven we eerst welk deel van de afgestudeerden van de verschillende opleidingen één tot vijf jaar na afstuderen werkzaam is binnen het onderwijs, al dan niet in combinatie met een baan buiten het onderwijs en ongeacht de aanstellingsomvang. Vervolgens wordt een gedetailleerder beeld gegeven van de arbeidsmarktpositie van deze groepen.

Beroepsrendement op hoofdlijnen

Tabel 2.5 en Figuur 2.5 laten per opleiding zien welk deel van de afgestudeerden werkzaam is binnen het onderwijs. Duidelijk is dat het aandeel met een onderwijsbaan bij de afgestudeerden met een tweede diploma substantieel hoger ligt dan bij de afgestudeerden met een eerste diploma. De kans dat men binnen het onderwijs werkt zijn het hoogst bij

de hbo masteropleidingen SEN. Van de afgestudeerden aan deze opleiding had gemiddeld 89% een jaar na afstuderen een baan binnen het onderwijs, al dan niet in combinatie met een baan daarbuiten. Dit percentage ligt iets lager voor de overige hbo masters (gemiddeld 85%) en overige afgestudeerden met een tweede diploma (gemiddeld 85%). In tegenstelling tot de afgestudeerden aan de pabo en lerarenopleiding vo waar het aandeel met een onderwijsbaan sterk toenam in het eerste half jaar na afstuderen, zien we bij deze groepen dat het aandeel met een onderwijsbaan vaak een half jaar na afstuderen al nagenoeg op het hoogste niveau zit en vervolgens over de tijd in meer of mindere mate afneemt. Dat het percentage hoog ligt is niet verwonderlijk omdat men bij het behalen van een tweede diploma vaak al een baan heeft en/of zijn of haar kansen hoog inschat.

Tabel 2.5. Aandeel van de afgestudeerden (tweede diploma) dat werkzaam is binnen het onderwijs in %

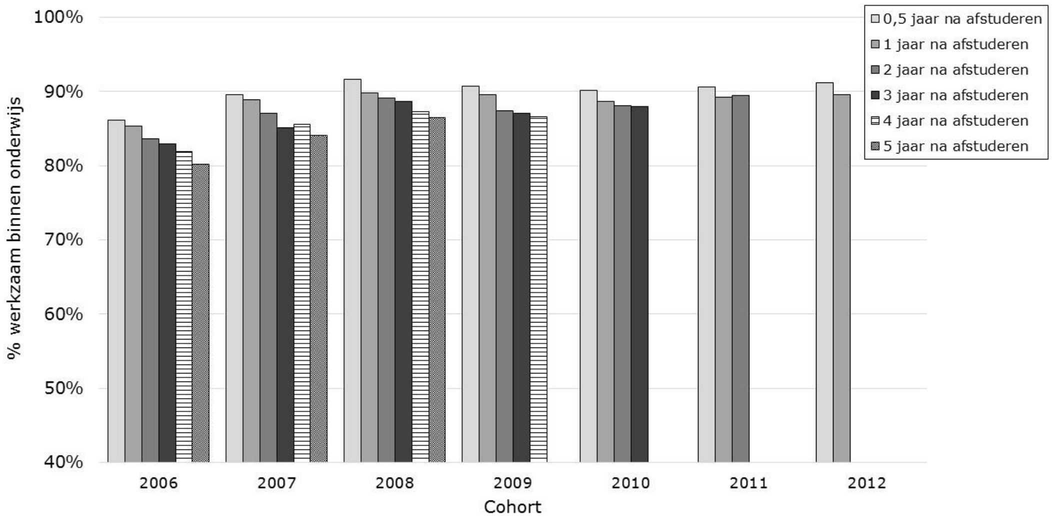
Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Hbo masters SEN	85	83	80	89	85	84	90	89	87	90	87	89	88	89	90
Overige hbo masters	82	79	75	87	85	83	79	75	75	82	79	85	84	89	88
Overige met tweede diploma	84	83	79	81	79	78	81	79	80	84	83	87	87	88	89

Het deel van de afgestudeerden met een hbo masterdiploma SEN dat een jaar na afstuderen een onderwijsbaan heeft bedraagt 85% voor cohort 2006 en schommelt rond de 90% voor cohorten 2007-2012. Over de tijd vindt er echter voor alle cohorten netto uitstroom plaats. Zo neemt het aandeel met een onderwijsbaan binnen cohort 2006 af met 5 procentpunt, van 85% direct na afstuderen naar 80% vijf jaar na afstuderen. Bij cohort 2007 neemt het aandeel met een onderwijsbaan af met 6 procentpunt van 90% direct na afstuderen naar 84% vijf jaar na afstuderen.

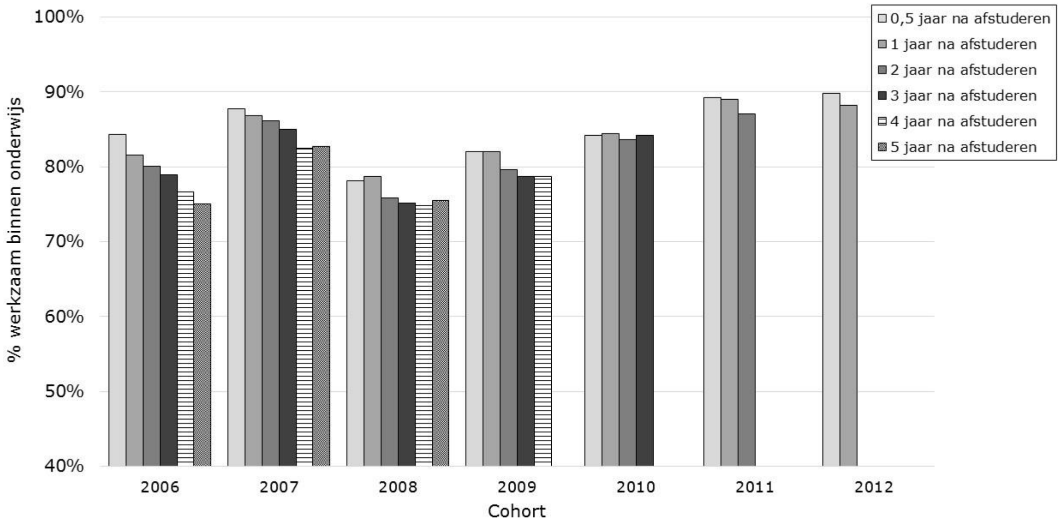
In tegenstelling tot de afgestudeerden met een eerste diploma, zien we bij de overige hbo masters en de groep overige afgestudeerden met een tweede diploma vanaf cohort 2008 een sterke groei van het aandeel dat een jaar na afstuderen werkzaam is binnen het onderwijs. Bij de overige hbo masters zijn de verschillen tussen cohorten relatief groot; het percentage dat een jaar na afstuderen een baan binnen het onderwijs heeft bedraagt 82% binnen cohort 2006 en 87% binnen cohort 2007, daalt dan naar 79% binnen cohort 2008 en groeit dan over de cohortjaren tot 89% binnen cohort 2011. Bij de groep overige afgestudeerden met een tweede diploma zien we ook eerst een (kleine) afname van het aandeel met een onderwijsbaan een jaar na afstuderen – van 84% binnen cohort 2006 naar 81% binnen cohort 2007 en 2008 – en vervolgens een jaarlijkse groei tot 89% binnen cohort 2012. Net als bij de hbo masters SEN zien we bij de overige hbo masters over het algemeen ook een afname van het aandeel dat werkzaam is binnen het onderwijs over de tijd binnen de cohorten, al lijkt die daling kleiner te worden of zelfs te verdwijnen bij de latere cohorten (maar merk op dat hier echter (nog) geen cijfers over de langere termijn beschikbaar zijn).

Figuur 2.5. Aandeel van afgestudeerden (tweede diploma) dat werkzaam is binnen het onderwijs

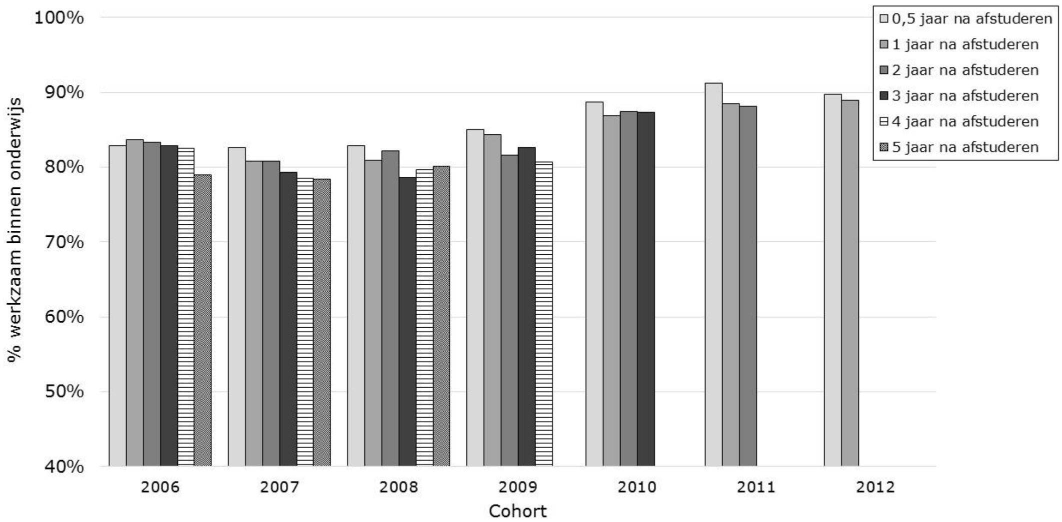
A. Hbo masters SEN

B. Hbo masters overig

C. Overige met tweede diploma

Dynamiek
Tabel 2.6 toont de stromen tussen groepen die één versus vijf jaar na afstuderen al dan niet werkzaam zijn binnen het onderwijs voor cohorten 2006 t/m 2008. Het percentage 'blijvers' ligt bij de afgestudeerden met een tweede diploma over het algemeen iets hoger dan bij de afgestudeerden met een eerste diploma. Circa 90% van de afgestudeerden met een hbo masterdiploma en overige afgestudeerden met een tweede diploma die een jaar na afstuderen een onderwijsbaan hadden, werkt vijf jaar na afstuderen nog steeds in het onderwijs. Het percentage 'late instromers' – afgestudeerden die een jaar na afstuderen niet in het onderwijs werkzaam zijn en vijf jaar na afstuderen wel – is het hoogst onder de groep 'overige met tweede diploma' (respectievelijk 29, 35 en 28% voor cohort 2006, 2007 en 2008) en lager onder afgestudeerden van een hbo masteropleiding SEN (respectievelijk 17, 24 en 33%) en overige hbo masteropleidingen (respectievelijk 15, 21 en 23%).

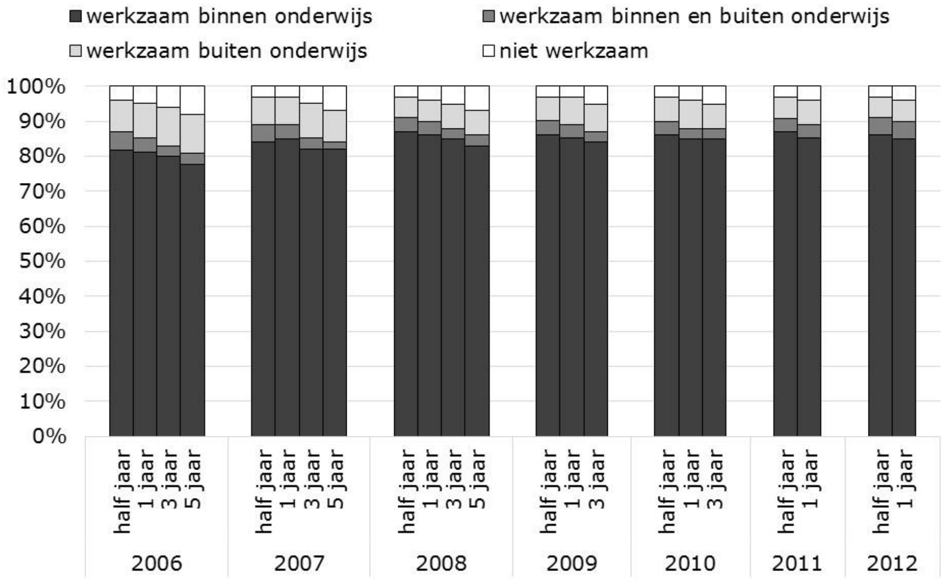
Tabel 2.6. Arbeidsmarktdynamiek een versus vijf jaar na afstuderen (cohorten 2006, 2007 en 2008)

		Werkzaam binnen onderwijs na 5 jaar					
		Cohort 2006		**Cohort 2007**		**Cohort 2008**	
Opleiding	**Werkzaam binnen onderwijs na 1 jaar**	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
Hbo masters SEN	Nee	83%	17%	76%	24%	67%	33%
	Ja	9%	91%	8%	92%	5%	95%
Overige hbo masters	Nee	85%	15%	79%	21%	77%	23%
	Ja	11%	89%	8%	92%	10%	90%
Overige met tweede diploma	Nee	71%	29%	65%	35%	72%	28%
	Ja	11%	89%	11%	89%	10%	90%

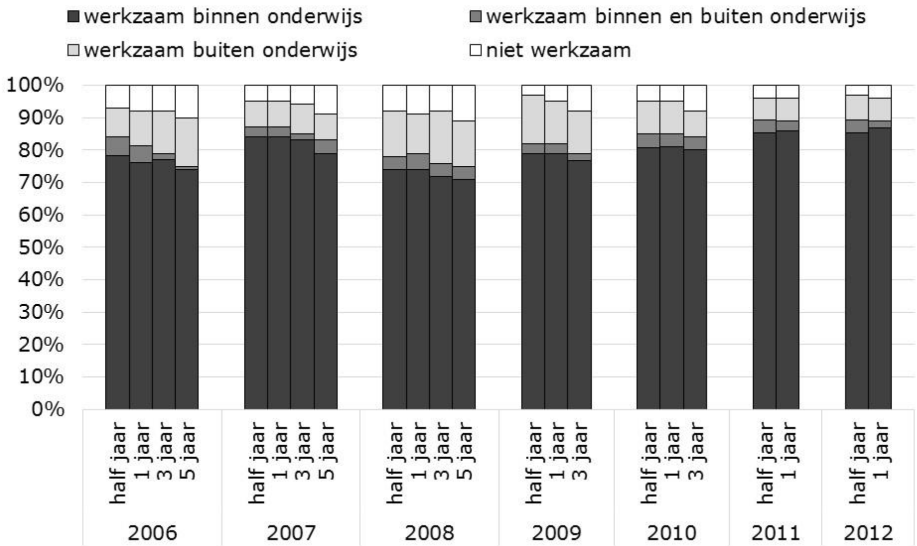
Beroepsrendement in detail
Tabel 2.7 en Figuur 2.6-2.8 geven een gedetailleerder beeld van de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden met een hbo masterdiploma en anderen met een tweede diploma. Wat ten eerste opvalt, is dat het deel van de afgestudeerden dat buiten het onderwijs werkzaam is over het algemeen lager ligt bij de afgestudeerden met een tweede diploma (tussen 6 en 16%) dan bij de afgestudeerden met een eerste diploma (tussen 12 en 31%). Verder ligt het percentage niet-werkzamen onder afgestudeerden van de hbo masteropleiding SEN relatief laag vergeleken met de overige opleidingen.

Bij alle drie de groepen met een tweede diploma werd over het algemeen een daling in het aandeel met een onderwijsbaan over de tijd *binnen* de cohorten geconstateerd (soms na een netto instroom in de eerste periode na afstuderen). Tabel 2.7 laat zien dat deze daling bij afgestudeerden met een hbo masterdiploma SEN en overige afgestudeerden met een tweede diploma voornamelijk gedreven wordt door een terugval in het percentage dat een onderwijsbaan met een baan buiten het onderwijs combineert. Bij afgestudeerden met een hbo masterdiploma anders dan SEN zien we juist een sterkere terugval over de tijd in het aandeel dat enkel binnen het onderwijs werkzaam is. Bij alle drie de groepen gaat de daling in het aandeel met een onderwijsbaan over de tijd binnen de cohorten verder vooral gepaard met een toename in het percentage zonder betaalde baan.

Figuur 2.6. Arbeidsmarktpositie van afgestudeerden aan een hbo masteropleiding SEN

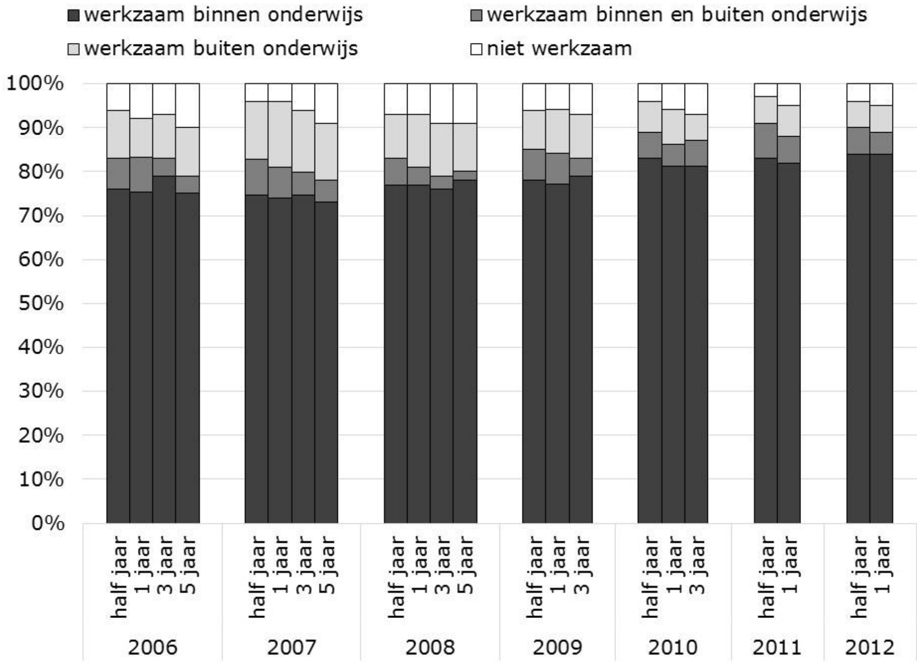

Figuur 2.7. Arbeidsmarktpositie van afgestudeerden aan een overige hbo masteropleiding

Tegelijkertijd zagen we in Figuur 2.5 vanaf cohort 2008 een groei in het aandeel afgestudeerden met een onderwijsbaan over cohorten heen, met name bij de overige hbo masters en overige met tweede diploma. Figuur 2.6 en 2.7 laten zien dat deze groei vooral gedreven wordt door een groei in het deel van de afgestudeerden met uitsluitend een baan binnen het onderwijs. Het deel dat een onderwijsbaan combineert met een baan buiten het onderwijs (direct na afstuderen) blijft relatief stabiel tussen de 3 en 5% bij de overige hbo masters en lijkt iets af te nemen voor opeenvolgende cohorten van overige afgestudeerden met een tweede diploma (van 10% voor cohort 2006 naar 6% voor cohort 2012). Verder gaat de groei van het aandeel met een onderwijsbaan over de laatste cohorten heen vooral gepaard met een daling in het aandeel afgestudeerden dat een baan heeft buiten het onderwijs.

Figuur 2.8. Arbeidsmarktpositie van overige afgestudeerden met een tweede diploma

Tabel 2.7. Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde leraren (tweede diploma) in %

A. Hbo masters SEN

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Werkzaam:															
binnen ow	82	80	78	85	83	82	86	85	83	86	84	85	85	86	85
binnen en buiten ow	4	3	3	4	3	2	4	3	3	4	3	3	3	4	5
buiten ow	10	11	11	8	10	9	6	7	7	8	8	8	7	7	6
Niet werkzaam	5	6	9	3	5	7	4	5	7	3	5	4	5	4	4

B. Hbo masters overig

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Werkzaam:															
binnen ow	77	77	74	84	83	79	74	71	71	79	76	81	80	86	86
binnen en buiten ow	5	2	1	3	2	4	5	4	4	3	2	3	4	3	2
buiten ow	11	13	15	8	9	8	12	16	14	13	13	8	8	7	7
Niet werkzaam	8	8	10	5	6	9	9	9	11	5	8	4	8	4	4

Tabel 2.7 (vervolg). Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde leraren (tweede diploma) in %
C. Overige met tweede diploma

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Werkzaam:															
binnen ow	76	79	75	74	75	73	77	76	78	78	79	82	82	82	84
binnen en buiten ow	8	4	4	7	5	5	4	3	2	7	4	5	6	6	5
buiten ow	9	10	11	15	14	13	12	12	11	10	10	8	6	7	6
Niet werkzaam	8	7	10	4	6	9	7	9	9	6	7	6	7	5	5

2.3 Cohort 2013

Van de afgestudeerden die in 2013 hun diploma hebben behaald zijn de CBS microdata op dit moment alleen beschikbaar direct na afstuderen. Voor dit cohort is het volgende waarneembaar:

- De daling van het aandeel dat werkzaam is binnen het onderwijs zet zich verder voort. Waren in 2006 81% van de pabo-afgestudeerden direct na afstuderen werkzaam binnen het onderwijs, zijn dat er in 2013 nog maar 63%. Dezelfde trend is in iets mindere mate te zien voor de lerarenopleiding vo (van 62% naar 52%) en de ulo (van 73% naar 68%).
- De daling van het aandeel pabo-afgestudeerden met alleen een onderwijsbaan, samen met een stijging van het aandeel dat een baan heeft buiten het onderwijs (al dan niet gecombineerd met een onderwijsbaan) zet zich voort. In 2006 is ongeveer de helft van de pabo-afgestudeerden alleen binnen het onderwijs werkzaam terwijl dit in 2013 voor 1 op de 3 afgestudeerden het geval is.
- Over het algemeen blijft de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden aan de lerarenopleiding vo en ulo stabiel. Merk op dat de kans op een baan in het onderwijs afhankelijk is van het vakgebied waarop de opleiding betrekking heeft, zie hiervoor paragraaf 3.1.
- Het aandeel van de afgestudeerden met een hbo masterdiploma SEN dat direct een onderwijsbaan heeft blijft ongeveer 90%, net zoals voor de cohorten 2007-2012.
- De groei van het aandeel afgestudeerden bij de overige hbo masters en overige met tweede diploma dat direct na afstuderen werkzaam is binnen het onderwijs zet zich in mindere mate voort van ongeveer 82% in 2006 naar 89% in 2013.
- De groei van het aandeel afgestudeerden met tweede diploma met enkel een onderwijsbaan lijkt zich te stabiliseren (84%). Het percentage groeit van ongeveer 76% voor cohort 2006 naar 84% in 2011 om vervolgens op dit niveau te blijven.

3 Beroepsrendement lerarenopleidingen naar achtergrondkenmerken

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillen in het aandeel afgestudeerden van lerarenopleidingen die werkzaam zijn in het onderwijs naar achtergrondkenmerken. Het geeft eerst een overzicht per vak welk deel van de afgestudeerden van de lerarenopleidingen vo en masteropleidingen werkzaam is binnen het onderwijs. Vervolgens worden verschillen naar geslacht en leeftijd beschreven. We kijken hierbij naar het aandeel van de afgestudeerden met een onderwijsbaan, ongeacht of men daarnaast een baan buiten het onderwijs heeft en ongeacht de aanstellingsomvang. Daarnaast nemen we in dit hoofdstuk het beroepsrendement één jaar na afstuderen als uitgangspunt. Uitgebreidere gegevens zijn beschikbaar in het Excelbestand dat als bijlage bij dit rapport beschikbaar is.

3.1 Vakgebied

Figuur 3.1 toont het aandeel van de afgestudeerden dat een jaar na afstuderen werkzaam is binnen het onderwijs per vakgebied en type lerarenopleiding.[6] De figuur toont relatief grote rendementsverschillen tussen vakken. Bij de lerarenopleidingen vo ligt het percentage afgestudeerden met een onderwijsbaan met gemiddeld 80% het hoogst bij de exacte en economische vakken (Figuur 3.1.A). Het percentage is het laagst onder afgestudeerden die zijn opgeleid voor onderwijs in culturele/creatieve vakken (gemiddeld 43%), gevolgd door de verzorgende vakken (56%), lichamelijke opvoeding (57%) en technische vakken (60%). De rendementsverschillen tussen cohorten zijn voor de meeste vakken klein. Bij de maatschappelijke vakken, lichamelijke opvoeding en culturele/creatieve vakken zien we een terugval van het aandeel dat binnen het onderwijs werkzaam is over de cohorten, terwijl er bij technische vakken juist een lichte groei waarneembaar is.

Bij de masteropleidingen is het beroepsrendement een jaar na afstuderen het hoogst bij de talen (gemiddeld 85%), gevolgd door de exacte vakken (81%) en economische vakken (79%, Figuur 3.1.B). Het aandeel van de afgestudeerden met een onderwijsbaan is gemiddeld het laagst bij de culturele/creatieve vakken (50%), maar we zien hier wel een sterke groei over de cohorten heen. [7] Bij de andere vakken neemt het aandeel dat werkzaam is binnen het onderwijs licht toe over de cohortjaren.

3.2 Geslacht

Figuur 3.2 toont het aandeel van de afgestudeerden dat werkzaam is binnen het onderwijs naar geslacht voor afgestudeerden met een eerste diploma (Figuur 3.2.A) en tweede diploma (Figuur 3.2.B). Bij de pabo en ulo zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen in het aandeel dat een jaar na afstuderen een onderwijsbaan heeft klein. [8] Bij afgestudeerden van lerarenopleidingen vo ligt het percentage dat een jaar na afstuderen

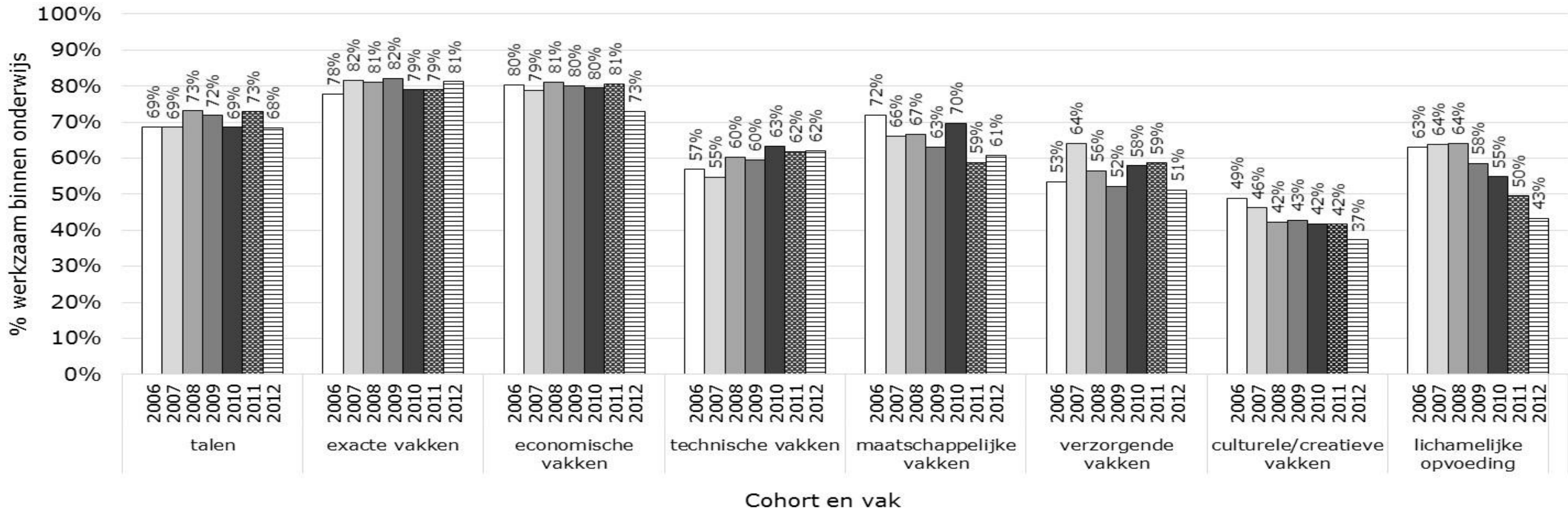
[6] De hbo en universitaire masteropleidingen zijn hier samengevoegd i.v.m. onthullingsrisico (te weinig waarnemingen in bepaalde cellen).

[7] Dit betreft in het begin voornamelijk de opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Kunstgeschiedenis en later ook de masteropleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen, en de masteropleiding Kunsteducatie

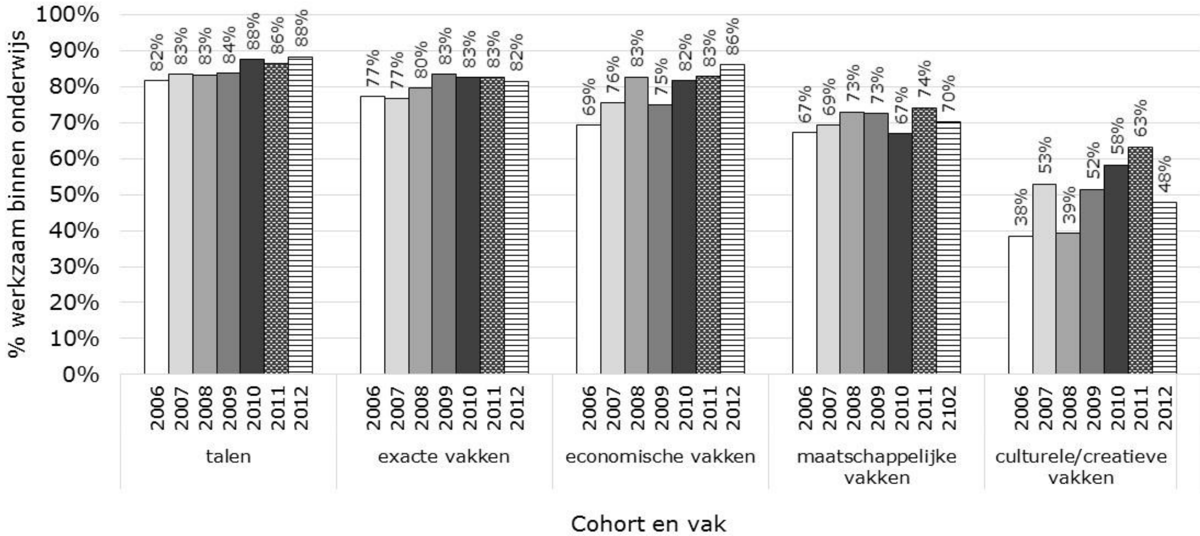
[8] De enige uitzondering is het hogere percentage met een onderwijsbaan onder mannelijke (82%) vergeleken met vrouwelijke (72%) afgestudeerden aan een universitaire lerarenopleiding binnen cohort 2008.

Figuur 3.1. Aandeel werkzaam binnen het onderwijs naar vakgebied; een jaar na afstuderen

A. Lerarenopleiding vo

B. Masters (ulo en hbo masters overig)

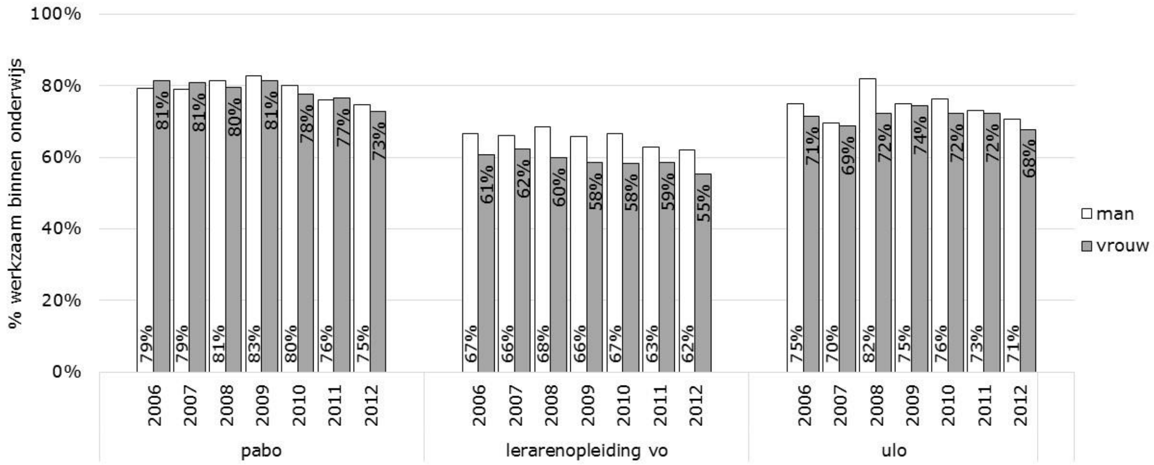

werkzaam is binnen het onderwijs systematisch iets hoger voor mannen (gemiddeld 66%) dan voor vrouwen (gemiddeld 59%).

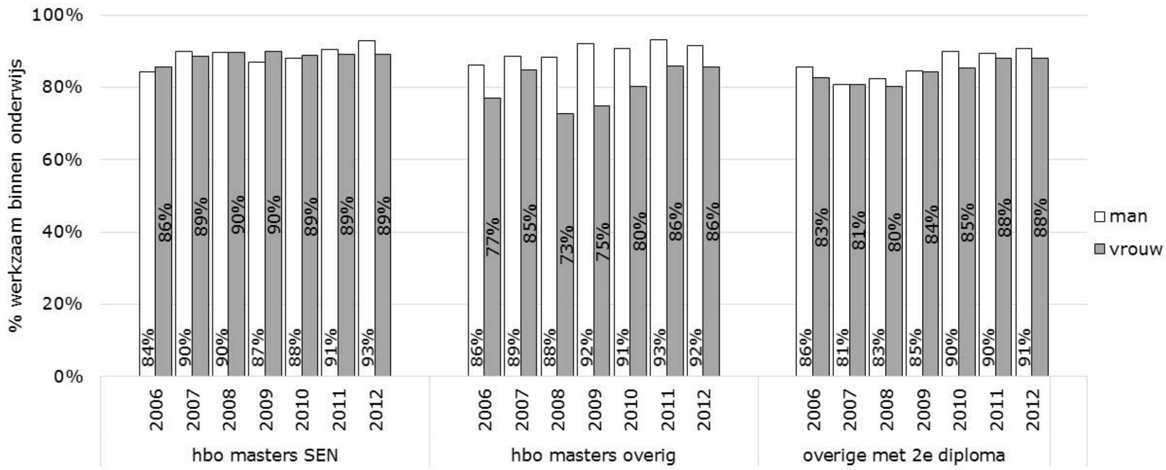
Figuur 3.2.B laat zien hoe het aandeel met een onderwijsbaan verschilt tussen mannelijke en vrouwelijke afgestudeerden met een tweede diploma. Voor alle cohorten ligt het percentage met een onderwijsbaan substantieel hoger onder mannen met een hbo masterdiploma (niet-SEN) dan onder vrouwen met dit diploma (gemiddeld 90 versus 80%). Bij de hbo masters SEN en overige met een tweede diploma zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen zeer klein.

Figuur 3.2. Aandeel werkzaam binnen het onderwijs naar geslacht; een jaar na afstuderen

A. Afgestudeerden met een eerste diploma

B. Afgestudeerden met een tweede diploma

3.3 Leeftijd bij afstuderen

Eerste diploma

Figuur 3.3 toont de verschillen in het aandeel afgestudeerden in een lerarenopleiding met een onderwijsbaan naar leeftijd. Daarbij maken we onderscheid tussen afgestudeerden jonger dan 30 jaar[9] en afgestudeerden van 30 jaar of ouder. Als het gaat om een eerste diploma voor een lerarenopleiding vo of ulo (Figuur 3.3.A), zien we dat het aandeel met

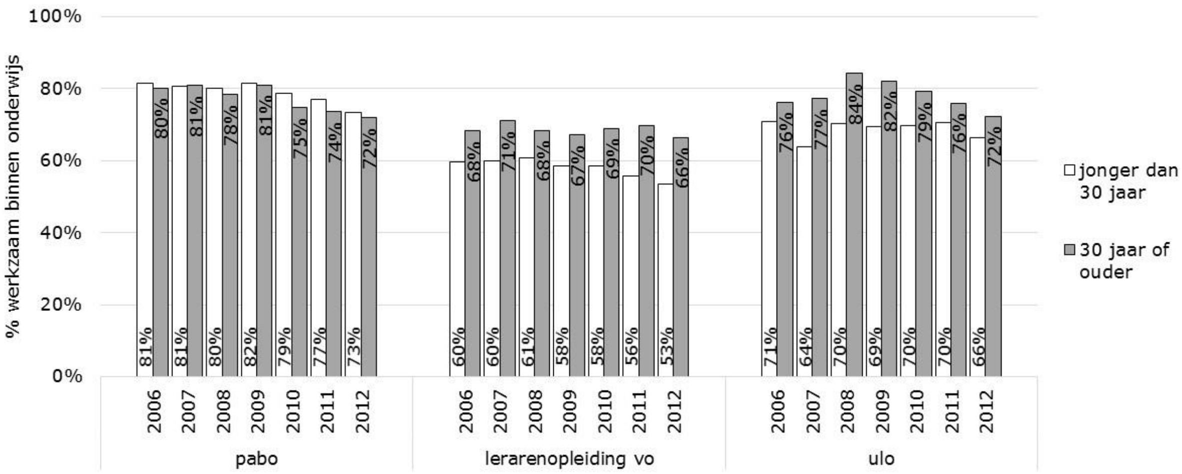
[9] Leeftijd is bepaald als cohortjaar minus geboortejaar.

een onderwijsbaan een jaar na afstuderen gemiddeld 10 procentpunt hoger ligt onder oudere dan onder jongere afgestudeerden (lerarenopleiding vo: gemiddeld 69 versus 58%; ulo: gemiddeld 78 versus 69%). Onder de afgestudeerden aan de pabo is het aandeel met een onderwijsbaan juist iets hoger onder jongere (79%) dan onder oudere afgestudeerden (77%), maar de verschillen zijn slechts klein.

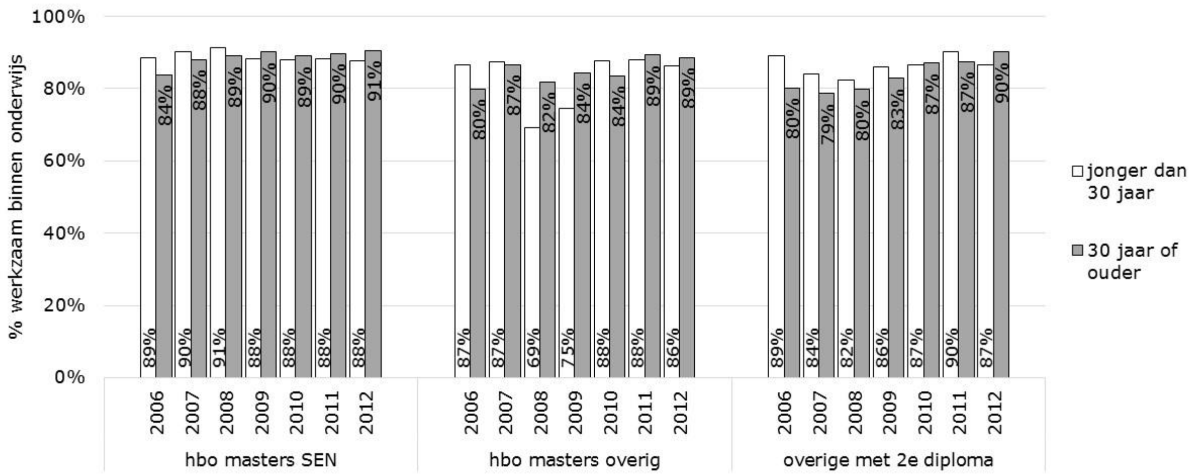
Tweede diploma
Bij de afgestudeerden met een tweede diploma (Figuur 3.3.B) zijn er eveneens verschillen tussen de opleidingen. Bij de hbo masters SEN ligt het percentage dat een jaar na afstuderen werkzaam is in het onderwijs hoger onder jongere (89%) dan onder oudere afgestudeerden van cohort 2006 (84%), maar vanaf cohort 2007 zijn er amper verschillen. Bij de overige hbo masters zijn er grote rendementsverschillen tussen jongere en oudere afgestudeerden, maar welke leeftijdsgroep het grootste aandeel met een onderwijsbaan heeft verschilt sterk van cohort tot cohort. Zo zien we bij cohort 2006 bijvoorbeeld dat het percentage met een onderwijsbaan hoger is onder jongere (87%) dan onder oudere (80%) afgestudeerden. Bij cohort 2008 ligt dit percentage juist een stuk hoger onder oudere (82%) dan onder jongere (69%) afgestudeerden en bij cohort 2010 ligt het weer iets hoger bij jongere (88%) versus oudere (84%) afgestudeerden. Ten slotte zien we bij de overige afgestudeerden met een tweede diploma – net als bij de hbo master SEN – een hoger percentage met een onderwijsbaan bij jongere (89%) in vergelijking met oudere afgestudeerden (80%) van cohort 2006, maar dit verschil verdwijnt nagenoeg bij de latere cohorten.

Figuur 3.3. Aandeel werkzaam binnen het onderwijs naar leeftijd; een jaar na afstuderen

A. Afgestudeerden met een eerste diploma

B. Afgestudeerden met een tweede diploma

4 Baankenmerken

In dit hoofdstuk worden de baankenmerken van pas afgestudeerde leraren die binnen het onderwijs werkzaam zijn nader bekeken. In welke onderwijssector is men werkzaam en hoe groot is de baanomvang? In welke provincie werkt men ten opzichte van de provincie waarin men woonde ten tijde van afstuderen? En in welke functie is men werkzaam?

4.1 Onderwijssector waarin men werkzaam is

Tabel 4.1 toont voor de groepen afgestudeerden met een eerste diploma die op een bepaald peilmoment werkzaam zijn binnen het onderwijs de onderwijssector waarin zij werkzaam zijn; basisonderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs (vmbo, pro, lwo, havo, vwo), mbo/roc, of hbo. Tabel 4.2 toont dit voor de groepen afgestudeerden met een tweede diploma.[10] Over het algemeen is – niet onverwacht – de verdeling over de verschillende onderwijssectoren heel stabiel binnen en tussen cohorten.

4.1.1 Afgestudeerden met eerste diploma

Van de in 2006 en 2007 afgestudeerden aan de pabo die een jaar na afstuderen werkzaam zijn binnen het onderwijs, werkt 81% in het basisonderwijs, rond de 10% in het speciaal onderwijs en 7% in het voortgezet onderwijs. [11] Voor cohort 2008 t/m 2011 neemt het percentage dat werkzaam is binnen het basisonderwijs iets toe (naar 85% voor de in 2011 afgestudeerden). Dit gaat gepaard met een lichte afname van het percentage dat binnen het speciaal onderwijs werkzaam is (8% voor cohort 2011). Voor cohort 2012 is de verdeling naar onderwijssector weer vergelijkbaar aan de verdeling van vóór 2008.

Voor de tussen 2006 en 2012 afgestudeerden aan een lerarenopleiding vo schommelt het aandeel dat werkzaam is binnen het voortgezet onderwijs tussen de 70 en 74%. Tussen de 15 en 17% is werkzaam in het middelbaar beroepsonderwijs en 5 tot 8% werkt in het basisonderwijs.

Tabel 4.1. Onderwijssector waarin men werkzaam is (eerste diploma) in %
A. Pabo

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Sector:															
Basisonderwijs	81	82	81	81	81	80	84	82	81	85	84	84	81	85	83
Speciaal onderwijs	11	9	10	10	9	10	8	10	10	8	9	9	10	8	10
Voortgezet onderwijs	7	7	8	7	8	8	6	7	8	6	6	7	8	6	7
Mbo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
Hbo	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

[10] Cijfers met betrekking tot afgestudeerden aan de ulo, hbo masters (overige) en overige met tweede diploma zijn niet in de tabellen opgenomen. Voor een deel van de cohorten zijn gemiddelden berekend over deze opleidingen om onthulling te vermijden. Deze gemiddelden zijn te vinden in het Excelbestand dat als bijlage bij dit rapport beschikbaar is.
[11] Nog geen 2% van alle pabo-afgestudeerden die in het vo gaan werken gaat in het praktijkonderwijs werken.

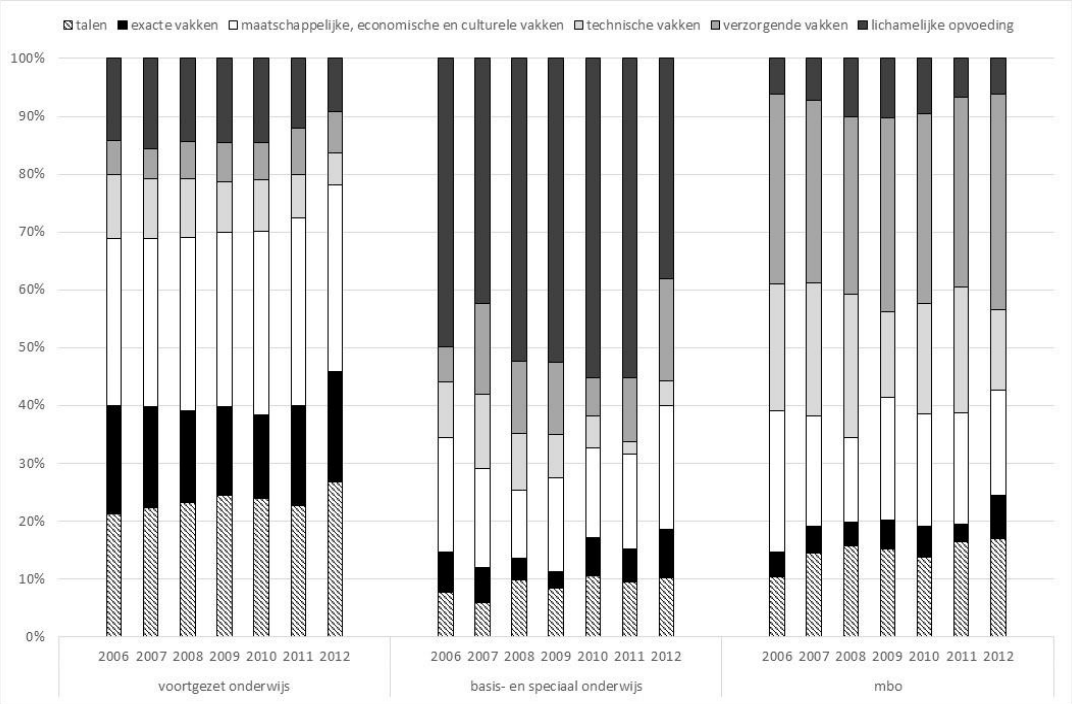
Tabel 4.1 (vervolg). Onderwijssector waarin men werkzaam is (eerste diploma) in %

B. Lerarenopleiding vo

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Sector:															
Basisonderwijs	6	7	6	6	6	6	7	7	7	7	7	8	7	8	5
Speciaal onderwijs	4	4	4	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3
Voortgezet onderwijs	70	70	70	73	74	72	70	70	70	74	72	71	72	73	74
Mbo	17	16	16	16	15	15	16	17	16	15	15	17	15	15	16
Hbo	3	4	4	3	2	3	3	2	3	2	2	1	2	1	2

Figuur 4.1 toont de verdeling over vakgebied per cohort en per onderwijssector voor afgestudeerden aan een lerarenopleiding vo, een jaar na afstuderen. Een aantal vakgebieden zijn samengevoegd vanwege kleine aantallen (onthullingsrisico). Uit de figuur blijkt dat de helft van de afgestudeerden van de lerarenopleiding vo die in het basis- en speciaal onderwijs zijn gaan werken is opgeleid voor onderwijs in lichamelijke opvoeding. Van diegenen die zijn afgestudeerd aan de lerarenopleiding vo en een jaar na afstuderen les geven in het mbo, is de helft opgeleid voor verzorgende en technische vakken.

Figuur 4.1. Aandeel vakgebied naar onderwijssector per cohort; een jaar na afstuderen

4.1.2 Afgestudeerden met tweede diploma

Tabel 4.2 toont de verdeling over de verschillende onderwijssectoren voor afgestudeerden met een hbo masterdiploma SEN. Een ruime meerderheid van deze groep (60% of meer) is werkzaam binnen het basisonderwijs en gemiddeld 14% binnen het voortgezet onderwijs. 23% van de in 2006 afgestudeerden aan een hbo masteropleiding SEN die een jaar na afstuderen werkzaam zijn binnen het onderwijs, heeft een baan binnen het speciaal onderwijs. Dit aandeel schommelt tussen de 18 en 24% en lijkt met name onder de latere cohorten (2009-2012) iets te dalen. Het percentage basisonderwijs ligt het hoogst voor cohort 2009. *Binnen* de cohorten zijn er nauwelijks veranderingen in de verdeling over de onderwijssectoren over de tijd.

Tabel 4.2. Onderwijssector waarin men werkzaam is (tweede diploma) in %
A. Hbo masters SEN

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Sector:															
Basisonderwijs	60	60	59	63	63	62	61	60	60	66	66	64	63	64	64
Speciaal onderwijs	23	22	22	21	19	20	24	24	24	20	19	20	20	19	18
Voortgezet onderwijs	14	14	16	14	16	14	13	13	14	12	13	14	15	14	16
Mbo	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2
Hbo	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Wat de overige masteropleidingen op hbo en universitair niveau betreft, werkt 80 tot 85% van de afgestudeerden in het voortgezet onderwijs. Van de overige 15 tot 20% werkt ongeveer een derde in het basisonderwijs, een derde in het middelbaar beroepsonderwijs en een derde in het hoger beroepsonderwijs. Van de overige afgestudeerden met tweede diploma die binnen het onderwijs werkzaam zijn, werkt ongeveer 60 tot 70% (afhankelijk van het cohort) in het voortgezet onderwijs, 15 tot 20% in het basisonderwijs en ongeveer 10% in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo/roc).

4.2 Aanstellingsomvang

Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen in de aanstellingsomvang binnen het onderwijs, eerst voor de groepen afgestudeerden met een eerste diploma en vervolgens voor de groepen afgestudeerden met een tweede diploma. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen afgestudeerden met een onderwijsbaan met een deeltijdfactor van 0,8 of hoger (grote baan) en afgestudeerden met een onderwijsbaan met een deeltijdfactor kleiner dan 0,8.

4.2.1 Afgestudeerden met eerste diploma

Inleiding
Tabel 4.3 en Figuur 4.2 laten de ontwikkeling zien in de aanstellingsomvang van afgestudeerden aan de pabo, lerarenopleiding vo en de ulo. Gemiddeld hebben de pabo-afgestudeerden die werkzaam zijn binnen het onderwijs het vaakst een grote baan (64%), gevolgd door afgestudeerden aan een lerarenopleiding vo (60%) en de ulo (56%). Zie ook de spreadsheet bij dit rapport voor meer detailuitkomsten.

Tabel 4.3. Percentage binnen onderwijs werkzame afgestudeerden (eerste diploma) met een baan van 0,8 fte of meer

Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Pabo	72	73	63	74	72	63	73	68	62	68	65	57	62	52	46
Lerarenopleiding vo	64	68	65	63	66	66	61	65	64	59	66	56	63	57	57
Ulo	59	62	59	65	67	63	57	62	60	54	59	53	58	59	51

Pabo
Bij de pabo zien we een sterke daling in het aandeel afgestudeerden met een grote onderwijsbaan over de cohorten heen, met name vanaf cohort 2010. Als we kijken naar de situatie een jaar na afstuderen, zien we dat het aandeel met een grote baan het hoogst is onder personen die tussen 2006 en 2009 zijn afgestudeerd aan de pabo, maar dit aandeel daalt vervolgens flink van 68% voor cohort 2009 naar 46% voor cohort 2012. Binnen de

cohorten neemt het aandeel van de afgestudeerden met een grote baan iets toe in de eerste periode na afstuderen, maar neemt het vervolgens over de tijd weer iets af.

Lerarenopleidingen vo

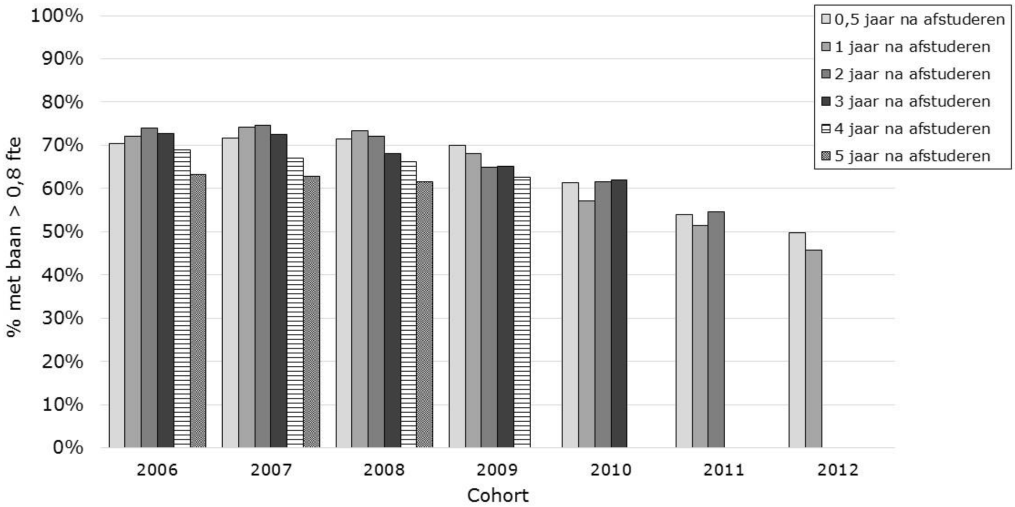
Ook onder de afgestudeerden van een lerarenopleiding vo is er sprake van een dalende trend in het percentage afgestudeerden met een grote baan over de cohorten heen. Waar een jaar na afstuderen 64% van de in 2006 afgestudeerden met een onderwijsbaan een aanstelling van 0,8 fte of meer had, geldt dat voor slechts 57% van de afgestudeerden van cohort 2012. Binnen de cohorten neemt het aandeel met een grote baan toe over de tijd. Bij cohorten 2006-2010 stijgt het aandeel met een grote baan drie jaar na afstuderen bijvoorbeeld met gemiddeld 11 procentpunten ten opzichte van de situatie een half jaar na afstuderen. Toch zien we ook hier, bij cohorten 2006-2009, dat het percentage met een grote baan uiteindelijk weer iets afneemt.

Ulo

Bij de afgestudeerden aan de universitaire lerarenopleiding constateren we geen sterke daling van cohort tot cohort zoals bij de andere lerarenopleidingen. Binnen de cohorten zien we hetzelfde patroon over de tijd als bij de lerarenopleiding vo: het aandeel met een grote baan neemt sterk toe in de eerste drie jaren na afstuderen, maar neemt uiteindelijk ook weer iets af in het vijfde jaar na afstuderen.

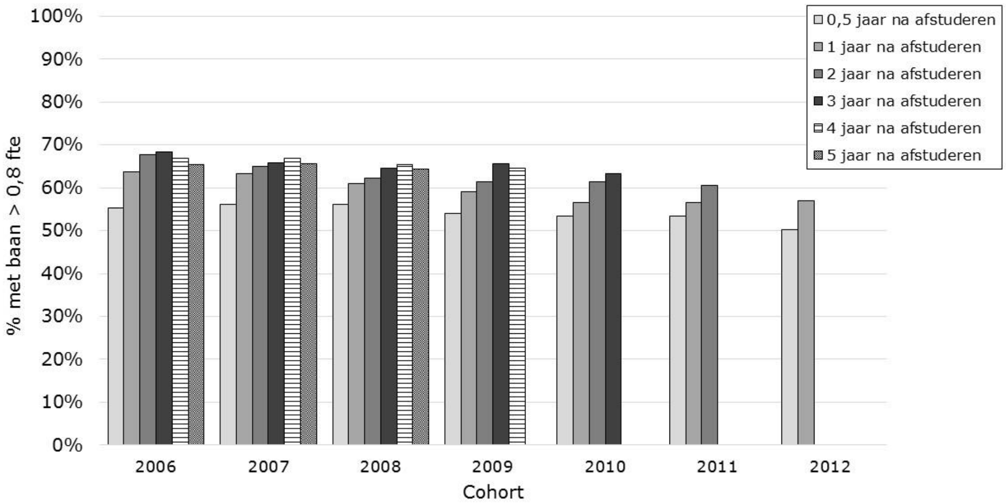
Figuur 4.2. Percentage binnen onderwijs werkzame afgestudeerden (eerste diploma) met een baan van 0,8 fte of meer

A. Pabo

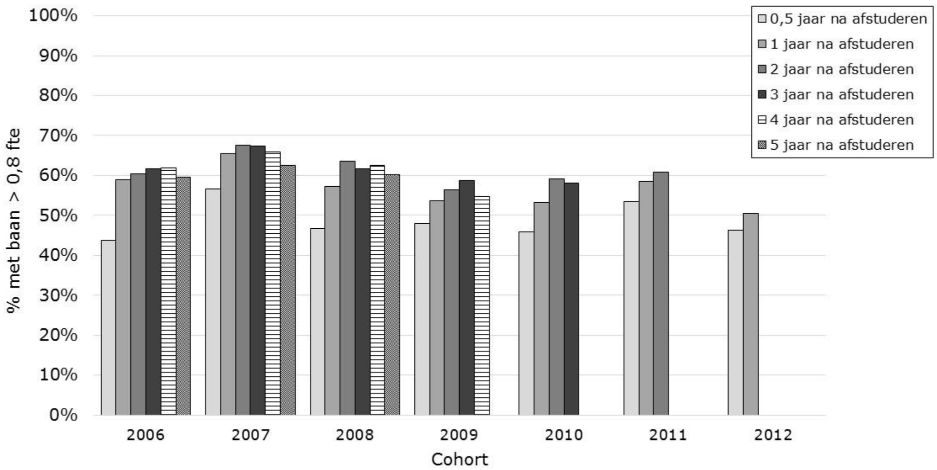

Figuur 4.2 (vervolg). Percentage binnen onderwijs werkzame afgestudeerden (eerste diploma) met een baan van 0,8 fte of meer

B. Lerarenopleiding vo

C. Ulo

4.2.2 Afgestudeerden met tweede diploma

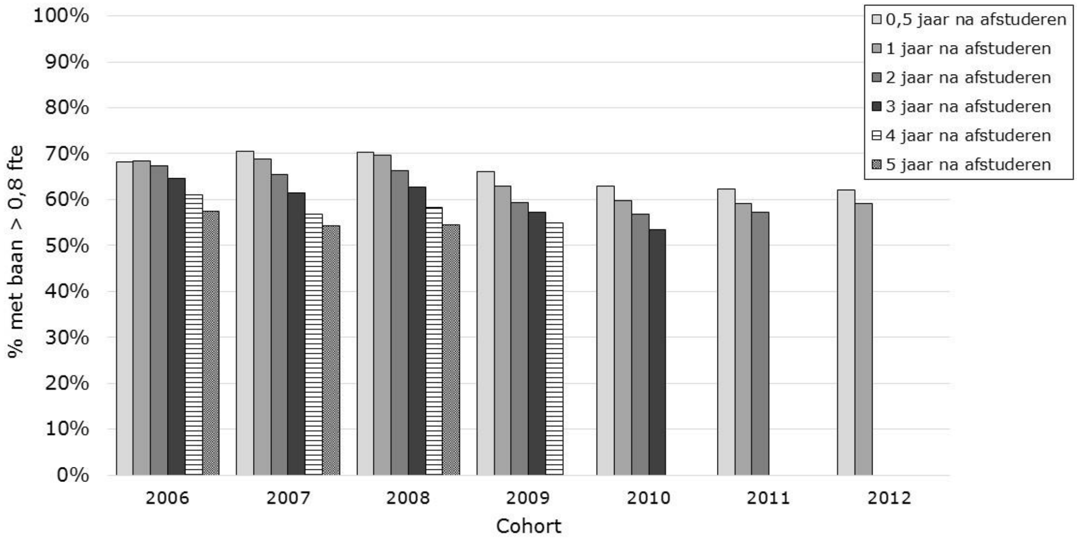
Tabel 4.4. laat zien dat het aandeel van de in het onderwijs werkende afgestudeerden met een grote baan gemiddeld hoger ligt onder afgestudeerden die een tweede diploma van een lerarenopleiding hebben behaald dan onder degenen die voor het eerst een lerarenopleiding hebben afgerond. Degenen die een tweede lerarenopleiding gaan volgen zijn vaak al werkzaam in het onderwijs. Daarnaast hebben afgestudeerden met een andere hbo-masterdiploma dan SEN als tweede lerarenopleiding (overig; 70%) vaker een grotere baan dan afgestudeerden met een hbo masterdiploma SEN (61%) en overige afgestudeerden met een tweede bachelordiploma van een lerarenopleiding (64%). De ontwikkeling van dit aandeel door de tijd heen is echter gelijkaardig voor de drie opleidingsgroepen, met uitzondering van de SEN-gediplomeerden. Tabel 4.4 en Figuur 4.3 laten zien dat met een SEN-diploma wel een licht dalende trend over de cohorten heen zichtbaar is. Zo heeft van deze groep een jaar na afstuderen 68% van de in 2006-cohort een onderwijsbaan van 0,8 fte of meer; van de in 2012 afgestudeerden met een onderwijsbaan is dit slechts 59%.

Tabel 4.4. Percentage binnen onderwijs werkzame afgestudeerden (tweede diploma) met een baan van 0,8 fte of meer

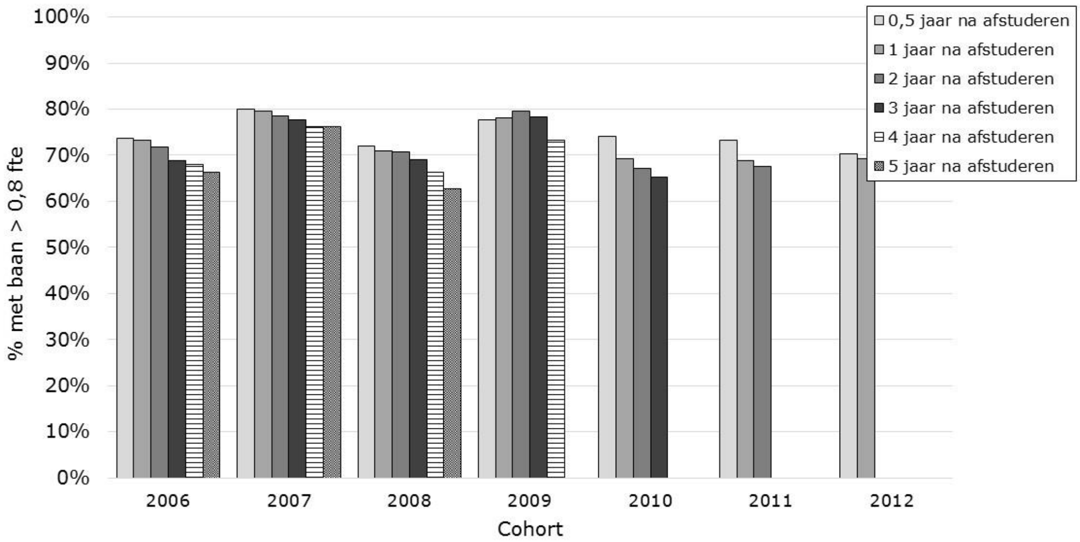
Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Hbo masters SEN	68	65	58	69	62	54	70	63	54	63	57	60	53	59	59
Overige hbo masters	73	69	66	80	78	76	71	69	63	78	78	69	65	69	69
Overige met tweede diploma	68	65	60	68	64	59	70	62	57	66	66	70	58	64	66

Figuur 4.3. Percentage binnen onderwijs werkzame afgestudeerden (tweede diploma) met een baan van 0,8 fte of meer

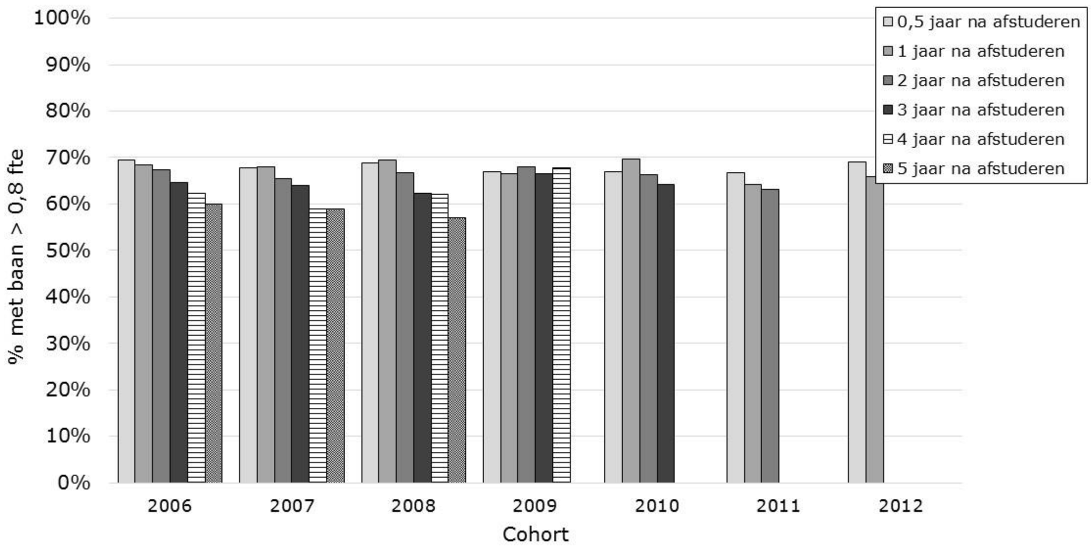
A. Hbo masters SEN

B. Hbo masters overig

C. Overige met tweede diploma

4.3 Provincie

Deze paragraaf beschrijft in welke provincie afgestudeerden 1 jaar na afstuderen zijn gaan werken in relatie tot de provincie waarin ze woonden ten tijde van afstuderen. Eerst bekijken we dit voor de groepen afgestudeerden met een eerste diploma van een lerarenopleiding en vervolgens voor de groepen afgestudeerden met een tweede diploma. Het betreft gegevens over alle cohorten heen. Ook dient hierbij te worden opgemerkt dat de leraar bij afstuderen al verhuisd zou kunnen zijn naar de provincie waarin hij/zij werkt of gaat werken. Verder is alleen de provincie van de *hoofd*vestiging bekend van de aanstelling.

4.3.1 Afgestudeerden met eerste diploma

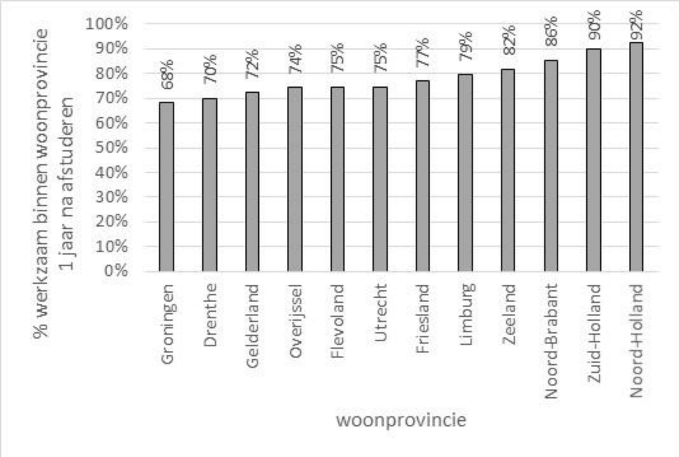
Figuur 4.4 laat het percentage afgestudeerden van de pabo en de lerarenopleiding vo zien dat binnen dezelfde provincie is gaan werken als waar men ten tijde van afstuderen woonde.

Pabo
Gemiddeld blijven de pabo-afgestudeerden vaker in dezelfde provincie werken (78%) dan afgestudeerden aan een lerarenopleiding vo (66%). Tussen de provincies zijn er grote verschillen te zien. Zo is de mobiliteit voor pabo-afgestudeerden uit Groningen en Drenthe relatief hoog en die uit Zuid-Holland en Noord-Holland relatief laag. Dit hangt uiteraard mede samen met het aantal in de provincie beschikbare banen en de (geografische) omvang van de provincie.

Lerarenopleiding vo
Voor afgestudeerden aan een lerarenopleiding vo verschilt de mobiliteit per vak, maar over het algemeen is de mobiliteit hoog in Drenthe en Flevoland, waar slechts 44% respectievelijk 46% na afstuderen in dezelfde provincie blijft om er te werken. Net als voor pabo-afgestudeerden zijn ook veel afgestudeerden aan een lerarenopleiding vo uit Zuid- en Noord-Holland die binnen dezelfde provincie blijven werken (84% en 85%). Als we specificeren naar vak dan is bij de culturele/creatieve vakken sprake van een hoge mobiliteit en bij de verzorgende vakken juist van een lage mobiliteit. Voor de technische vakken verschilt het relatief sterk per provincie of afgestudeerden er blijven om er te gaan werken. Zo gaat 73% van de afgestudeerden uit Flevoland met een technisch vakgebied in een andere provincie werken, tegenover de helft van de afgestudeerden uit Flevoland voor andere vakken. Van de Groningse afgestudeerden met een technisch vakgebied blijft 65% in Groningen werken, vergelijkbaar met het gemiddelde in die provincie.

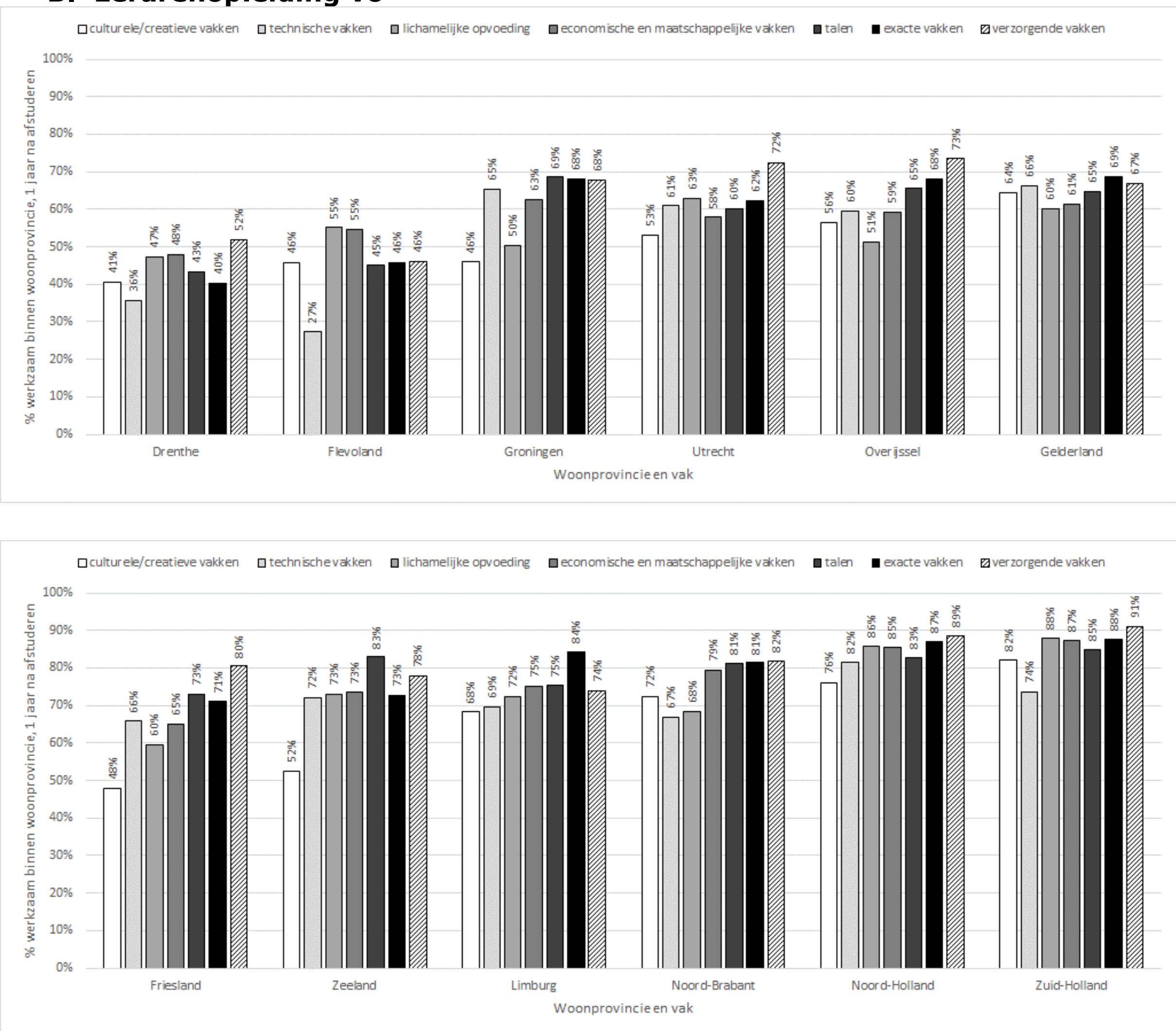
Figuur 4.4. Percentage werkzame afgestudeerden dat 1 jaar na afstuderen in dezelfde provincie werkt als waar men woonde tijdens afstuderen

A. Pabo

Figuur 4.4 (vervolg). Percentage werkzame afgestudeerden dat 1 jaar na afstuderen werkt in dezelfde provincie als waar men woonde tijdens afstuderen

B. Lerarenopleiding vo

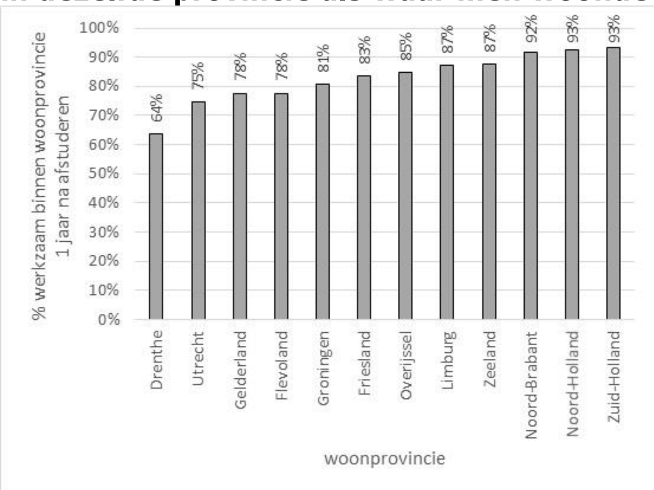

4.3.2 Afgestudeerden met tweede diploma

Figuur 4.5 laat het percentage afgestudeerden hbo masters SEN zien dat binnen dezelfde provincie gaat werken als waar men ten tijde van afstuderen woonde. De mobiliteit onder deze groep is beduidend lager dan onder degenen die een eerste lerarendiploma hebben gehaald. Dat kan verklaard worden uit het feit dat relatief veel studenten SEN deze master gaan volgen nadat zij reeds een eerste lerarendiploma hebben behaald en daarmee al ouder zijn; ook zijn zij vaak al gaan werken in het onderwijs.

Net als voor afgestudeerden met een eerste diploma blijven veel afgestudeerden hbo masters SEN uit Zuid- en Noord-Holland in dezelfde provincie werken, maar ook in Noord-Brabant (meer dan 90%). Voor Drenthe is dit percentage het laagst. Opvallend genoeg is ook de mobiliteit onder afgestudeerden SEN in de provincie Utrecht relatief hoog.

Figuur 4.5. Percentage werkzame afgestudeerden dat 1 jaar na afstuderen werkt in dezelfde provincie als waar men woonde tijdens afstuderen

4.4 Functie

Zoals te verwachten is, is ongeveer 98% van de afgestudeerden met een eerste diploma werkzaam als leraar. De overige 2% heeft een ondersteunende functie. 1% van de ulo afgestudeerden is directeur vanaf 3 jaar na afstuderen. Voor de afgestudeerden met een tweede diploma die op een bepaald peilmoment werkzaam zijn binnen het onderwijs geldt dat dit wat vaker het geval is in de functie van directeur, met name bij hbo masters SEN. Daar loopt dit percentage op tot ongeveer 4% in het 5^{e} jaar na afstuderen.

4.5 Cohort 2013

Van de afgestudeerden die in 2013 hun diploma hebben behaald is alleen CBS microdata beschikbaar direct na afstuderen. Over dit cohort is het volgende op te merken voor wat betreft de onderwijssector en de baanomvang:

- De verdeling over de onderwijssectoren voor afgestudeerden aan de pabo en lerarenopleiding vo blijft stabiel.
- Er is een lichte stijging van het aandeel dat werkzaam is binnen het basisonderwijs ten koste van het speciaal onderwijs waarneembaar voor afgestudeerden met een hbo masterdiploma SEN. In 2013 werkt ongeveer 70% van deze afgestudeerden in

het basisonderwijs en 13% in het speciaal onderwijs. In de cohorten ervoor werkte gemiddeld 63% in het basisonderwijs en 20% in het speciaal onderwijs.

- De daling van het aandeel pabo en lerarenopleiding vo afgestudeerden met een grote baan zet voort. Het percentage daalt van 59% in 2010 ieder jaar naar 29% in 2013.
- Er is geen verdere daling waarneembaar in het aandeel hbo master SEN gediplomeerden met grote baan. In 2013 heeft 60% van deze afgestudeerden een baan met 0,8 fte of meer. Dit is vergelijkbaar voor cohort 2012 direct na afstuderen.

5 Verdieping arbeidsmarktsituatie niet-werkenden

Dit hoofdstuk gaat nader in op degenen die tussen 2006 en 2012 zijn afgestudeerd aan een lerarenopleiding en in deze periode op enig moment geen betaalde baan hadden. Paragraaf 5.1 onderzoekt welk deel van de niet-werkende afgestudeerden op een bepaald peilmoment een uitkering ontvangt. Paragraaf 5.2 beschrijft welk deel van de afgestudeerden zonder betaalde baan een (vervolg)studie doet, op basis van analyses op registraties in het Centraal Register Inschrijvingen Hoger Onderwijs (CRIHO).

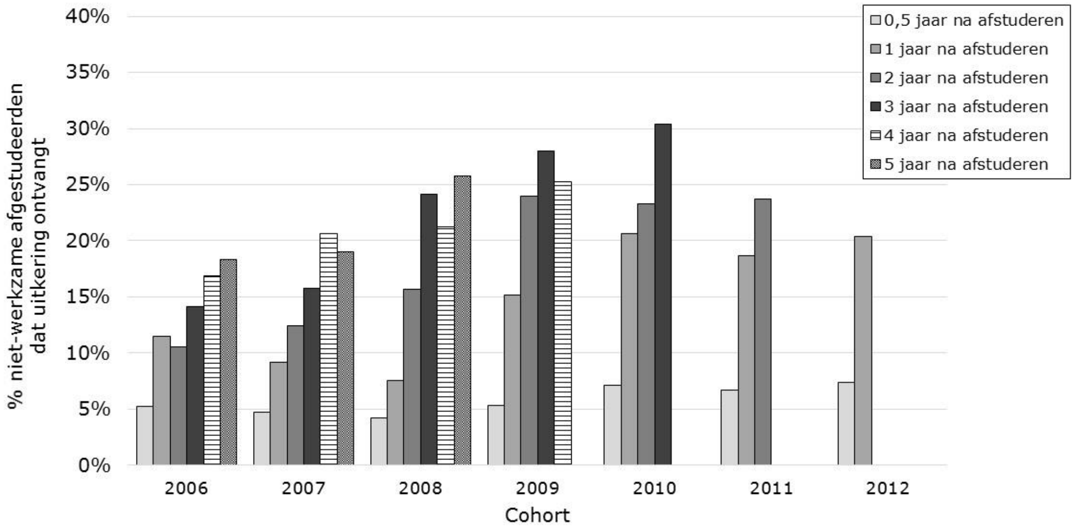
5.1 Ontvangers uitkering

Tabel 5.1 en Figuur 5.1 tonen de ontwikkeling in het aandeel van de niet-werkende afgestudeerden met een eerste diploma dat een uitkering ontvangt. Omdat het veelal om kleine aantallen afgestudeerden gaat, geven de tabellen zowel percentages als absolute aantallen.

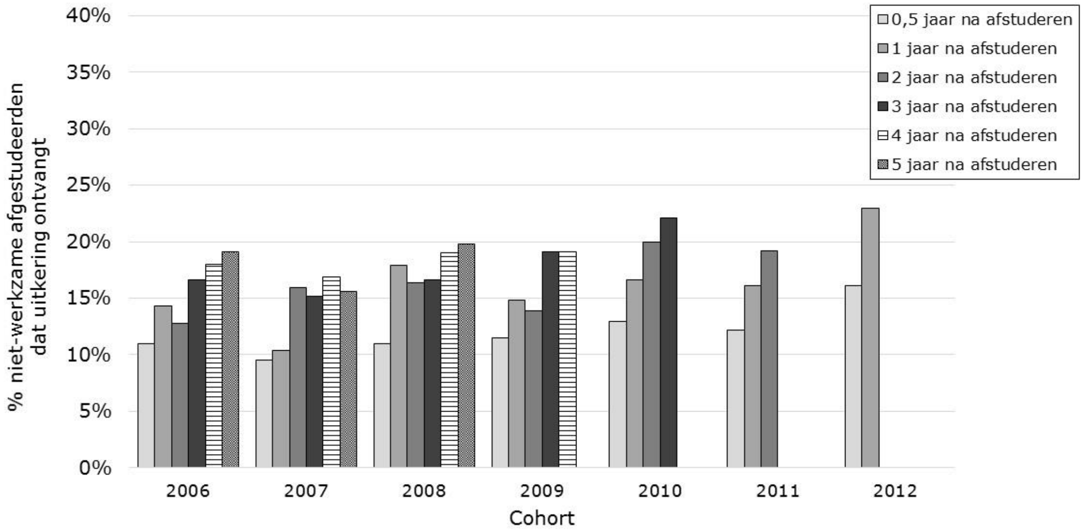
Gemiddeld over alle peilmomenten en cohorten, ontvangt 16% van de niet-werkzame afgestudeerden (2% van alle afgestudeerden) van de pabo en lerarenopleidingen vo een uitkering, tegenover 13% (1% van alle afgestudeerden) bij de ulo. Daarnaast laten Tabel 5.1 en Figuur 5.1 zien dat er vooral onder de afgestudeerden aan de pabo en ulo grote verschillen bestaan binnen en tussen cohorten. Bij de pabo zien we voor alle cohorten een groei in het aandeel dat een uitkering ontvangt in de eerste periode na afstuderen. Opvallend is de piek hierin in de jaren 2011 en 2012, oftewel vijf jaar na afstuderen voor cohort 2006, vier en vijf jaar na afstuderen voor cohort 2007, drie en vier jaar na afstuderen voor cohort 2008, enzovoorts. Dat het percentage uitkeringen toeneemt met het aantal jaren na afstuderen is bijvoorbeeld mede een gevolg van het feit dat men dan ook vaker in de situatie kan verkeren dat men werkloos is geraakt.

Figuur 5.1. Ontvangers uitkering onder niet-werkzame afgestudeerden (eerste diploma)

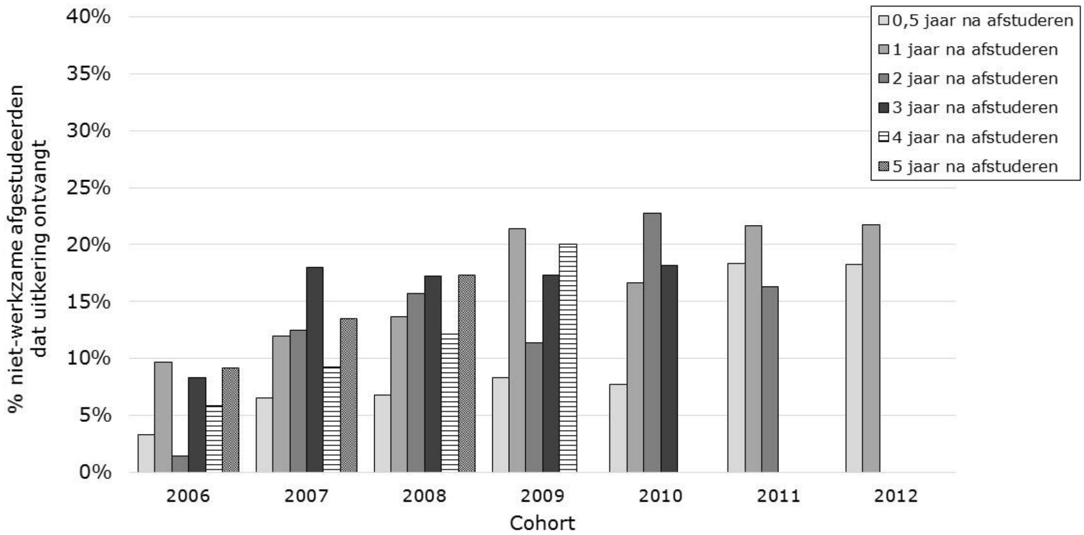
A. Pabo

B. Lerarenopleiding vo

C. Ulo

Tabel 5.1. Ontvangers (eerste diploma) in %

Cohort:	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
A. Pabo															
Aantal niet-werkzame afgestudeerden (% van totaal)	434 (6)	494 (7)	545 (8)	393 (6)	418 (6)	557 (8)	516 (8)	431 (7)	540 (8)	324 (6)	514 (9)	363 (7)	513 (10)	407 (8)	452 (9)
Aantal afgestudeerden dat uitkering ontvangt (% van *niet-werkzame* afgestudeerden)	50 (12)	70 (14)	100 (18)	36 (9)	66 (16)	106 (19)	39 (8)	104 (24)	139 (26)	49 (15)	144 (28)	75 (21)	156 (30)	76 (19)	92 (20)
B. Lerarenopleiding vo en ulo															
Aantal niet-werkzame afgestudeerden (% van totaal)	480 (11)	570 (13)	595 (13)	473 (11)	562 (13)	600 (14)	463 (11)	526 (12)	620 (14)	529 (12)	587 (13)	566 (13)	647 (14)	582 (11)	787 (14)
Aantal afgestudeerden dat uitkering ontvangt (% van *niet-werkzame* afgestudeerden)	66 (14)	88 (15)	105 (18)	50 (11)	87 (15)	92 (15)	81 (17)	88 (17)	121 (20)	82 (16)	111 (19)	94 (17)	140 (22)	98 (17)	179 (23)

5.2 Inschrijvingen als student

De ontwikkeling in het aandeel van de afgestudeerden van lerarenopleidingen dat volgens CRIHO als student ingeschreven staat bij een opleiding in het hbo of wo is weergegeven in Tabel 5.3 en Figuur 5.3. We maken hier onderscheid tussen afgestudeerden van de pabo, lerarenopleiding vo en de overige opleidingen. Hier zijn groepen samengevoegd omdat het zeer kleine absolute aantallen inschrijvingen betreft (onthullingsrisico). Vanaf een jaar na afstuderen staat gemiddeld 13% van de niet-werkzame afgestudeerden aan de pabo en lerarenopleiding vo ingeschreven als student.

Tabel 5.3. Percentage van de niet werkende afgestudeerden (eerste diploma) dat ingeschreven staat als student

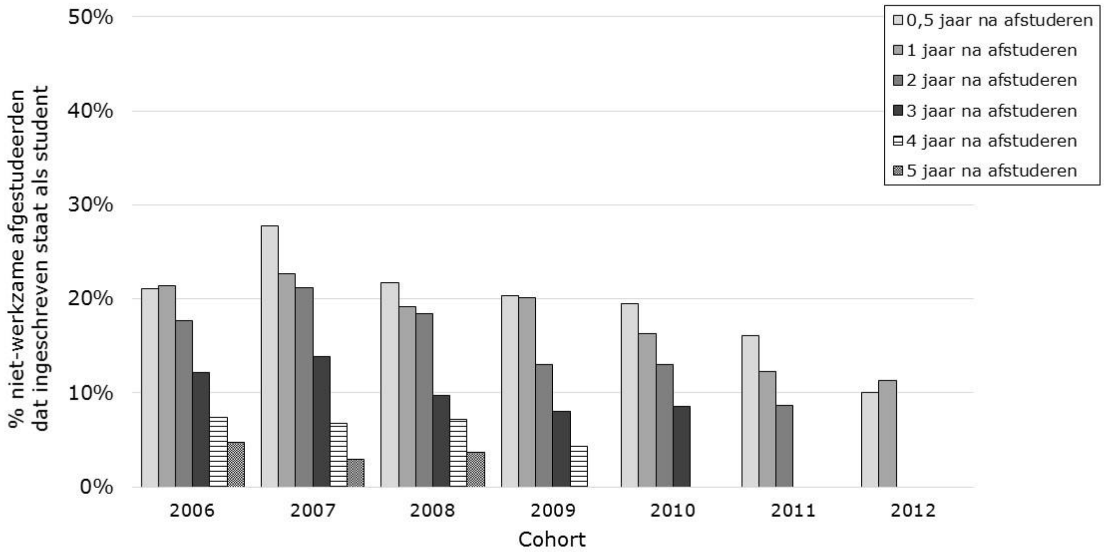
Cohort	2006			2007			2008			2009		2010		2011	2012
Jaren na afstuderen:	1	3	5	1	3	5	1	3	5	1	3	1	3	1	1
Pabo	21	12	5	23	14	3	19	10	4	20	8	16	9	12	11
Lerarenopleiding vo	19	12	5	22	13	5	21	11	4	25	8	16	7	14	13
Alle overige opleidingen	6	3	1	9	6	2	7	3	1	6	1	5	2	3	1

Het aandeel van de niet-werkzame afgestudeerden dat ingeschreven staat als student in het hoger onderwijs (vanaf een jaar na afstuderen) is redelijk stabiel van cohort tot cohort, al zien we een lichte afname vanaf cohort 2010. Binnen cohorten is het aandeel dat ingeschreven staat als student zoals verwacht het hoogst in de eerste twee jaar na afstuderen en neemt het daarna sterk af. Van de afgestudeerden van cohort 2006 t/m 2008 die vijf jaar na afstuderen geen betaalde baan hebben staat nog maximaal 5% ingeschreven als student.

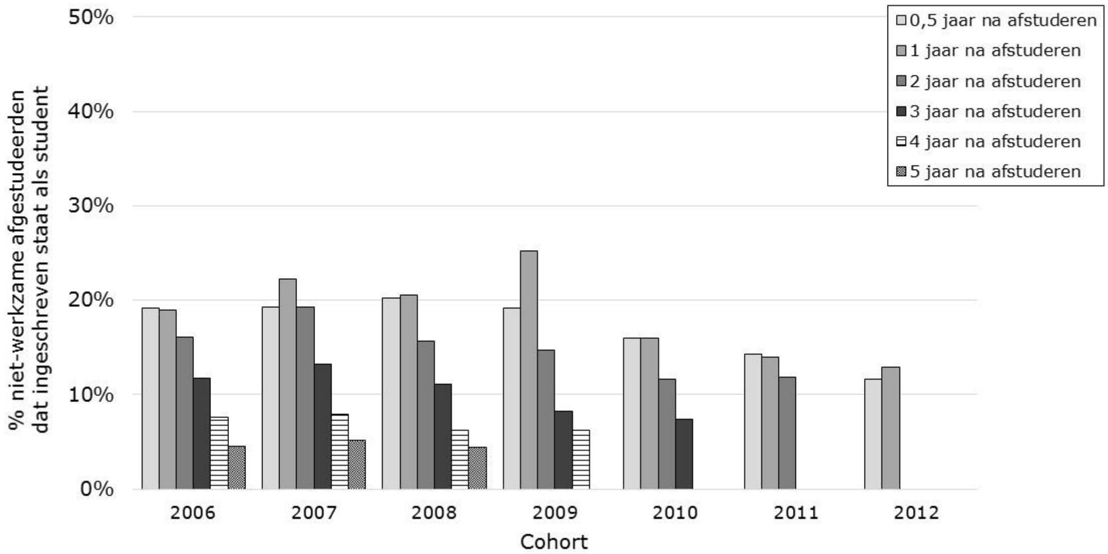
Gemiddeld over alle peilmomenten en cohorten staat een kwart van de afgestudeerden die ingeschreven staat als student, ingeschreven bij een lerarenopleiding.

Figuur 5.3. Inschrijvingen als student onder niet-werkzame afgestudeerden

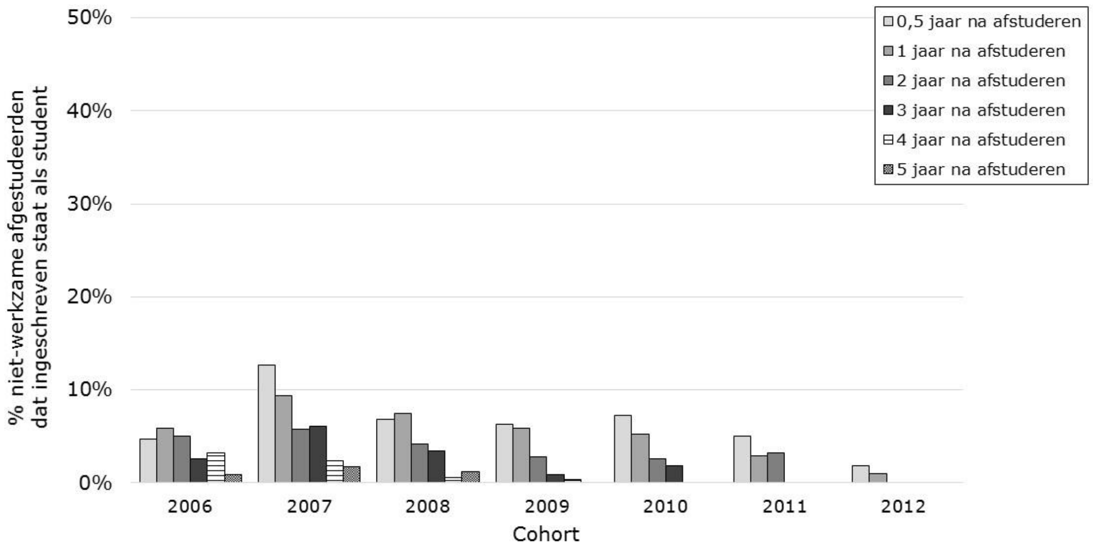
A. Pabo

B. Lerarenopleiding vo

C. Overige opleidingen

6 Regressie-analyses

In dit hoofdstuk gaan we nader in op het beroepsrendement en de invloed van persoonskenmerken daarop. Wij hebben daarbij de volgende kansen geanalyseerd:

1. Kans dat men één jaar na afstuderen werkzaam is in het onderwijs
2. Kans dat men één jaar na afstuderen werkzaam is buiten het onderwijs
3. Kans dat men vijf jaar na afstuderen werkzaam is in het onderwijs
4. Kans dat men vijf jaar na afstuderen werkzaam is buiten het onderwijs

De kans dat men in het geheel niet werkzaam is, is niet geanalyseerd.

Om deze kansen te schatten, hebben we gebruik gemaakt van logitmodellen. De uitkomsten daarvan (geschatte coëfficiënten) zijn echter lastig te interpreteren. Daarom is er voor gekozen om een persoon met bepaalde karakteristieken als basis te nemen (verder aangeduid als referentiepersoon). In de bespreking van de uitkomsten bezien we in hoeverre de baankansen wijzigen als de karakteristieken van deze persoon anders waren geweest. De uitkomsten van de logitmodellen zijn opgenomen in het Excelbestand dat als bijlage bij dit rapport beschikbaar is.

6.1 Kans 1 jaar na afstuderen

Voor de kans op een baan binnen het onderwijs en de kans op een baan buiten het onderwijs 1 jaar na afstuderen zijn de volgende variabelen meegenomen:

- Dummy's voor het cohort (2006-2012)
- Is het diploma wel of geen tweede diploma. Met tweede diploma wordt hier bedoeld een tweede *leraren*diploma (zie voetnoot 5, pagina 8), dit hoeft niet per se een hbo masters opleiding te zijn en ook een hbo masters opleiding kan een eerste lerarendiploma zijn
- Etniciteit (autochtoon/allochtoon)
- Dummy's voor regio (noord/west/oost/zuid)
- Dummy's voor plaats in huishouden (thuiswonend/alleenstaand/partner/anders)
- Geslacht
- Leeftijd (ten tijde van afstuderen) en leeftijd in het kwadraat

Het logitmodel is per opleiding geschat (pabo, leraren-opleiding vo, hbo masters SEN, hbo masters overig, ulo). De dummy tweede diploma moet als volgt geïnterpreteerd worden: In de modeluitkomsten voor bijvoorbeeld ulo betekent tweede diploma dat in het betreffende cohortjaar de ulo het tweede diploma is en dat daarvoor nog een ander lerarendiploma is behaald.

Als referentiepersoon gaat het in deze analyses steeds om een autochtone vrouw uit het westen die in 2006 haar diploma heeft behaald. Leeftijd, plaats in het huishouden en of het een eerste of tweede lerarendiploma is, verschillen per soort lerarenopleiding, waarbij we zoveel mogelijk hebben aangesloten bij de meest voorkomende situatie.

6.1.1 Werkzaam binnen onderwijs

In deze paragraaf wordt gekeken naar de kans dat een afgestudeerde leraar 1 jaar na afstuderen werkzaam is binnen het onderwijs. Dat doen we per soort lerarenopleiding: pabo, tweedegraads lerarenopleiding vo, hbo master SEN en ulo.

Voor pabo-afgestudeerden nemen we als basis een 24-jarige, thuiswonende, autochtone vrouw uit het westen die in 2006 voor haar eerste lerarenopleiding afstudeerde. Tabel 6.1 toont het effect op de kans zien als één kenmerk van deze referentiepersoon verschilt.

Tabel 6.1. Effect op kans werkzaam binnen onderwijs 1 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon pabo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Tweede lerarendiploma	+8
45 jaar	+1
32 jaar	-1
Cohort 2011	-3
Regio zuid	-3
Regio oost	-3
Ander soort huishouden	-4
Cohort 2012	-5
Allochtoon	-5
Regio noord	-7
Alleenstaand	-9

Voor de lerarenopleiding vo nemen we als basis een 29-jarige, autochtone vrouw die samenwoont in het westen en in 2006 haar eerste lerarendiploma heeft gehaald als voorbeeld. Tabel 6.2 laat het effect op de kans zien als we een specifieke variabele variëren en de overige variabelen constant houden. Anders dan voor de pabo-gediplomeerden, maakt het voor afgestudeerden van een lerarenopleiding vo niet uit tot welk cohort de afgestudeerde behoort.

Tabel 6.2. Effect op kans werkzaam binnen onderwijs 1 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon lerarenopleiding vo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Tweede lerarendiploma	+17
43 jaar	+4
Man	+5
Regio oost	-2
Regio zuid	-3
Allochtoon	-3
Regio noord	-5
Thuiswonend	-5
Ander soort huishouden	-11

Voor hbo masters SEN afgestudeerden nemen we als basis een 37-jarige autochtone vrouw die samenwoont in het westen en in 2006 haar tweede lerarendiploma heeft gehaald. In tabel 6.3 wordt het effect op de kans weergegeven als we een specifieke variabele variëren en de overige variabelen constant houden. Overige variabelen zijn niet significant.

Tabel 6.3. Effect op kans werkzaam binnen onderwijs 1 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon hbo masters SEN

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Cohort 2008	+5
Cohort 2012	+4
Allochtoon	-4
Eerste lerarendiploma	-20

Bij overige hbo masters hebben we als basis een 40-jarige autochtone vrouw genomen die in het westen samenwoont en die in 2006 haar tweede lerarendiploma heeft behaald.

Tabel 6.4. Effect op kans werkzaam binnen onderwijs 1 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon hbo masters overig

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Man	+3
Cohort 2011	+2
Cohort 2012	+2
50 jaar	-2
25 jaar	-3
Eerste lerarendiploma	-15

Onder de ulo afgestudeerden speelt het halen van een tweede diploma voor een lerarenopleiding geen significante rol. De referentiepersoon ulo is een 31-jarige autochtone vrouw die in het westen samenwoont en in 2006 haar eerste lerarendiploma heeft behaald. Tabel 6.5 toont de effecten op de kans voor deze referentiepersoon als we variabelen variëren.

Tabel 6.5. Effect op kans werkzaam binnen onderwijs 1 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon ulo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
40 jaar	+3
Allochtoon	-3
24 jaar	-6
Ander soort huishouden	-8

6.1.2 Werkzaam buiten onderwijs

Vervolgens is het interessant te bekijken wat de factoren zijn die invloed hebben op de kans dat een afgestudeerde aan een lerarenopleiding 1 jaar na afstuderen werkzaam is buiten het onderwijs. Daarvoor zijn soortgelijke logitmodellen gebruikt als voor de kans op een baan binnen het onderwijs

Voor pabo-afgestudeerden verschilt de kans op een baan buiten het onderwijs het sterkst per regio en cohort. We kijken weer naar een 24-jarige autochtone, thuiswonende vrouw die in 2006 haar eerste lerarendiploma heeft behaald. Tabel 6.6 toont het effect op de kans als we een variabele variëren. Pas vanaf 30-jarige leeftijd daalt de kans.

Tabel 6.6. Effect op kans werkzaam buiten onderwijs 1 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon pabo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Regio noord	+16
Cohort 2012	+10
Regio oost	+8
Regio zuid	+8
Cohort 2011	+6
Cohort 2010	+3
Ander soort huishouden	+3
Samenwonend	-2
45 jaar	-3
Tweede lerarendiploma	-5

Zie tabel 6.7 voor de effecten op de kans als we kenmerken variëren voor de referentiepersoon lerarenopleiding vo, een 29-jarige, autochtone vrouw die samenwoont in het westen en in 2006 haar eerste lerarendiploma heeft gehaald.

Tabel 6.7. Effect op kans werkzaam buiten onderwijs 1 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon lerarenopleiding vo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Niet samenwonend	+7
Regio noord	+5
Regio zuid	+3
Cohort 2010	-2
Cohort 2012	-3
Allochtoon	-5
45 jaar	-6

Voor hbo masters SEN afgestudeerden is de referentiepersoon wederom een 37-jarige, autochtone vrouw die in het westen woont en in 2006 haar tweede lerarendiploma haalt, zie tabel 6.8 voor de effecten op de kans als we kenmerken variëren.

Tabel 6.8. Effect op kans werkzaam buiten onderwijs 1 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon hbo masters SEN

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Eerste lerarendiploma	+15
25 jaar	+4
Allochtoon	+2
Man	+2
50 jaar	-2

De referentiepersoon voor hbo masters overig afgestudeerden is een 40-jarige, allochtone vrouw die samenwoont in het westen met een tweede lerarendiploma uit 2006. Tabel 6.9 geeft de effecten op de kans als één kenmerk verschilt.

Tabel 6.9. Effect op kans werkzaam buiten onderwijs 1 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon hbo masters overig

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Eerste lerarendiploma	+15
25 jaar	+4
Allochtoon	+2
Man	+2
50 jaar	-2

Tabel 6.10 geeft de effecten weer voor de referentiepersoon ulo-afgestudeerden. De referentiepersoon ulo is een 31-jarige autochtone vrouw die in het westen samenwoont en in 2006 haar eerste lerarendiploma heeft behaald.

Tabel 6.10. Effect op kans werkzaam buiten onderwijs 1 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon ulo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
24 jaar	+10
Niet samen- of thuiswonend	+6
Man	+2
43 jaar	-4

6.2 Kans 5 jaar na afstuderen

Voor de kans op een baan binnen het onderwijs en de kans op een baan buiten het onderwijs 5 jaar na afstuderen zijn de volgende variabelen meegenomen:

- Dummy's voor het cohort (2006-2008)
- Wel of geen tweede diploma, met tweede diploma wordt hier bedoeld een tweede *leraren*diploma (zie voetnoot 5, pagina 8), dit hoeft niet per se een hbo masters opleiding te zijn en ook een hbo masters opleiding kan een eerste lerarendiploma zijn
- Etniciteit (autochtoon/allochtoon)

- Geslacht
- Leeftijd (ten tijde van afstuderen) en leeftijd in het kwadraat
- Was werkzaam binnen het onderwijs 1 jaar na afstuderen
- Was werkzaam buiten het onderwijs 1 jaar na afstuderen

Als referentiepersoon gaat het in deze analyses steeds om een autochtone vrouw die in 2006 haar eerste lerarendiploma haalde en die 1 jaar na afstuderen werkzaam is binnen het onderwijs (en niet daarbuiten). Leeftijd verschilt per soort lerarenopleiding, waarbij we zoveel mogelijk hebben aangesloten bij de meest voorkomende situatie.

6.2.1 Werkzaam binnen onderwijs

Deze paragraaf beschrijft de regressie-uitkomsten van de kans dat een afgestudeerde leraar werkzaam is binnen het onderwijs 5 jaar na afstuderen.

Voor pabo-afgestudeerden is de referentiepersoon een autochtone vrouw van 24 met een (eerste) diploma uit 2006 die 1 jaar na afstuderen alleen werkzaam is binnen het onderwijs. Tabel 6.11 toont de effecten als we een variabele variëren en de overige variabele constant houden.

Tabel 6.11. Effect op kans werkzaam binnen onderwijs 5 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon pabo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Tweede lerarendiploma	+4
41 jaar	-4
Werkzaam binnen en buiten onderwijs na 1 jaar	-10
Niet werkzaam na 1 jaar	-38
Alleen werkzaam buiten onderwijs na 1 jaar	-57

Tabel 6.12 laat de effecten zien voor een referentiepersoon lerarenopleiding vo, een afgestudeerde autochtone vrouw van 29 jaar, die in 2006 is afgestudeerd en na 1 jaar alleen werkzaam was binnen het onderwijs.

Tabel 6.12. Effect op kans werkzaam binnen onderwijs 5 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon lerarenopleiding vo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Man	+3
Allochtoon	-3
Werkzaam binnen en buiten onderwijs na 1 jaar	-5
Niet werkzaam na 1 jaar	-64
Alleen werkzaam buiten onderwijs na 1 jaar	-69

De referentiepersoon voor hbo masters SEN afgestudeerden is een 37-jarige, autochtone vrouw met eerste lerarendiploma in 2006 en alleen werkzaam binnen het onderwijs 1 jaar na afstuderen. Tabel 6.13 toont de effecten voor deze referentiepersoon.

Tabel 6.13. Effect op kans werkzaam binnen onderwijs 5 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon hbo masters SEN

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Cohort 2008	+2
24 jaar	-1
47 jaar	-3
Werkzaam binnen en buiten onderwijs na 1 jaar	-3
Niet werkzaam na 1 jaar	-62
Alleen werkzaam buiten onderwijs na 1 jaar	-71

Als basis voor een hbo overige masters afgestudeerde is iemand van 40 jaar, autochtoon, vrouw, werkzaam binnen onderwijs 1 jaar na afstuderen en diploma in 2006 genomen, zie tabel 6.14.

Tabel 6.14. Effect op kans werkzaam binnen onderwijs 5 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon hbo masters overig

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Man	+5
Cohort 2008	+5
24 jaar	-1
50 jaar	-1
Werkzaam binnen en buiten onderwijs na 1 jaar	-7
Niet werkzaam na 1 jaar	-72
Alleen werkzaam buiten onderwijs na 1 jaar	-79

Zie tabel 6.15 voor de effecten voor referentiepersoon ulo, een 31-jarige, autochtone vrouw met tweede diploma uit 2006, alleen werkzaam binnen het onderwijs na 1 jaar.

Tabel 6.15. Effect op kans werkzaam binnen onderwijs 5 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon ulo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
22 jaar	-6
42	-1
Werkzaam binnen en buiten onderwijs na 1 jaar	-3
Niet werkzaam na 1 jaar	-63
Alleen werkzaam buiten onderwijs na 1 jaar	-68

6.2.2 Werkzaam buiten onderwijs

Vervolgens bekijken we de resultaten van de logitmodellen voor de kans dat een afgestudeerde aan een lerarenopleiding werkzaam is buiten het onderwijs, 5 jaar na afstuderen.

Voor elke soort lerarenopleiding nemen we als referentiepersoon een autochtone vrouw die in 2006 haar lerarendiploma heeft gehaald en die 1 jaar na afstuderen alleen werkzaam was in het onderwijs, niet daarbuiten. Per soort lerarenopleiding verschilt de gemiddelde leeftijd: 24 voor de pabo, 29 voor de lerarenopleiding vo, 37 voor hbo masters SEN, 40 voor hbo masters overig en 31 voor de ulo. Voor de pabo, lerarenopleiding vo en ulo gaat het om een eerste lerarendiploma en voor hbo masters gaat het om het tweede lerarendiploma.

In tabel 6.16 t/m 6.20 wordt weergegeven wat de effecten zijn op de kans dat iemand werkzaam is buiten het onderwijs 5 jaar na afstuderen als we een specifieke variabele van de referentiepersoon variëren en de overige variabelen constant houden.

Tabel 6.16. Effect op kans werkzaam buiten onderwijs 5 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon pabo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Alleen werkzaam buiten onderwijs na 1 jaar	+34
Werkzaam binnen en buiten onderwijs na 1 jaar	+12
Niet werkzaam na 1 jaar	+7
Man	+1
Allochtoon	-1
Tweede lerarendiploma	-1

Tabel 6.17. Effect op kans werkzaam buiten onderwijs 5 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon lerarenopleiding vo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Alleen werkzaam buiten onderwijs na 1 jaar	+45
Werkzaam binnen en buiten onderwijs na 1 jaar	+17
Niet werkzaam na 1 jaar	+8
Allochtoon	-1
Cohort 2008	-1

Tabel 6.18. Effect op kans werkzaam buiten onderwijs 5 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon hbo masters SEN

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Alleen werkzaam buiten onderwijs na 1 jaar	+45
Werkzaam binnen en buiten onderwijs na 1 jaar	+21
Niet werkzaam na 1 jaar	+4
Eerste lerarendiploma	+1

Tabel 6.19. Effect op kans werkzaam buiten onderwijs 5 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon hbo masters overig

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Alleen werkzaam buiten onderwijs na 1 jaar	+41
Werkzaam binnen en buiten onderwijs na 1 jaar	+18
Niet werkzaam na 1 jaar	+3
Eerste lerarendiploma	+2

Tabel 6.20. Effect op kans werkzaam buiten onderwijs 5 jaar na afstuderen in procentpunt voor referentiepersoon ulo

Kenmerk	Effect op kans in procentpunt
Alleen werkzaam buiten onderwijs na 1 jaar	+40
Werkzaam binnen en buiten onderwijs na 1 jaar	+15
Niet werkzaam na 1 jaar	+7
24 jaar	+2
41 jaar	-1
Tweede lerarendiploma	-2

7 Cohort 2013 & cohort 2014, uitkomsten enquête

In de voorgaande hoofdstukken zijn de uitkomsten van de secundaire analyses op de CBS-microdata besproken. In dit hoofdstuk staan de uitkomsten van de enquête onder de pas afgestudeerden die in 2013 en 2014 voor het eerst een diploma hebben behaald aan een lerarenopleiding centraal. De enquêtegegevens over de arbeidsmarktsituatie zijn in paragraaf 2.1.1 al aan bod gekomen. De overige uitkomsten van het enquête-onderzoek hebben niet direct een één op één relatie met de analyses op de micro data en bespreken we in dit hoofdstuk. Het betreft steeds de situatie in mei 2014 (half jaar na afstuderen voor cohort 2013), november 2014 (jaar na afstuderen voor cohort 2013) en mei 2014 (half jaar na afstuderen voor cohort 2014). Het gaat om:

1. Type aanstelling (vervanging/regulier)
2. Type dienstverband (vast/tijdelijk/anders)
3. Aanstellingsomvang

7.1 Type aanstelling

Het type aanstelling is weergegeven in de tabel 7.1. In tabel 7.2 is bovendien de opsplitsing naar vakgebied van de lerarenopleiding gemaakt voor het vo. Voor afgestudeerden aan de pabo is duidelijk veel vaker sprake van een vervangingsbaan dan voor afgestudeerden aan lerarenopleidingen en ulo. Ook al neemt het aandeel vervangingsbanen na verloop van tijd af, toch is na bijna een jaar nog steeds sprake van bijna 50% vervangingsbanen voor afgestudeerden aan de pabo. Voor cohort 2014 zien we echter dat een half jaar na afstuderen er meer afgestudeerden zijn met een reguliere baan dan met een vervangingsbaan.

Tabel 7.1. Type aanstelling binnen het onderwijs naar opleiding (%)

	cohort	2013		2014
	jaar na afstuderen:	0,5	1	0,5
pabo				
	1 Vervangingsbaan	58,0	47,5	47,4
	2 Reguliere baan	42,0	52,5	52,6
	Totaal (n)	1178	434	978
lo + ulo				
	1 Vervangingsbaan	14,1	8,2	13,3
	2 Reguliere baan	85,9	91,8	86,7
	Totaal (n)	1009	465	948
totaal				
	1 Vervangingsbaan	37,4	28,1	30
	2 Reguliere baan	62,6	71,9	70
	Totaal (n)	2187	899	1962

Als we voor de lerarenopleidingen vo de opsplitsing naar vakgebied maken (tabel 7.2), dan zien we dat het aandeel vervangingsbanen het laagst is in de tekortvakken. Voor cohort 2013 vinden we het hoogste percentage vervangingsbanen bij lichamelijke opvoeding (33,5% en 31,3% in mei resp. november), gevolgd door culturele/creatieve vakken (23,4% en 7,1% in mei resp. november), al is het percentage daar na een jaar na afstuderen relatief laag. Na een jaar na afstuderen is het percentage vervangingsbanen onder de afgestudeerden in economische vakken en exacte vakken bijna nihil (0% resp.

1,1%). Voor cohort 2014 zijn wederom de hoogste percentages vervangingsbanen te vinden bij culture/creatieve vakken (31,9%) en lichamelijke opvoeding (27,6%).

Tabel 7.2. Type aanstelling binnen het onderwijs naar vakgebied (%)

cohort	2013				2014	
jaar na afstuderen	0,5		1		0,5	
vervangingsbaan (v) of reguliere baan (r)	v	r	v	r	v	r
1 Talen	9,4	90,6	6,3	93,7	5,2	94,8
2 Exacte vakken	10,0	90,0	1,1	98,9	5,0	95,0
3 Technische vakken	5,9	94,1	4,0	96,0	9,8	90,2
4 Culturele/creatieve vakken	23,4	76,6	7,1	92,9	31,9	68,1
5 Maatschappijvakken/godsdienst	17,2	82,8	11,3	88,7	14,8	85,2
6 Economische vakken	3,9	96,1	0,0	100,0	7,0	93,0
7 Lichamelijke opvoeding	33,5	66,5	31,3	68,7	27,6	72,4
8 Verzorgende vakken	13,0	87,0	4,5	95,5	13,9	86,1
Totaal vakgebieden	14,1	85,9	8,2	91,8	13,3	86,7

7.2 Type dienstverband

Het type dienstverband is weergegeven in tabel 7.3. In tabel 7.4 is bovendien de opsplitsing naar vakgebied van de lerarenopleidingen vo gemaakt. Gegeven de uitkomsten uit de vorige paragraaf is het niet verrassend dat het aantal vaste contracten voor afgestudeerden aan de pabo relatief laag is, maar dat dit percentage wel toeneemt in de tijd. De categorie 'anders' betreft onder meer oproep- en 0-urencontracten, uitzend- en detacheringsbasis, payroll, freelancer, zelfstandige en vrijwilligerswerk.

Tabel 7.3. Type dienstverband binnen het onderwijs, naar opleiding (%)

	cohort	2013		2014
	jaar na afstuderen:	0,5	1	0,5
pabo				
	1 Vast contract	3,2	13,3	4,7
	2 Tijdelijk contract	54,9	46,0	58,9
	3 Anders	42,0	40,8	36,4
	Totaal (n)	1178	434	978
lo + ulo				
	1 Vast contract	32,8	50,8	30,3
	2 Tijdelijk contract	57,3	40,2	59,3
	3 Anders	9,9	9,0	10,3
	Totaal (n)	1009	465	984
totaal				
	1 Vast contract	17,1	31,8	17,8
	2 Tijdelijk contract	56,0	43,1	59,1
	3 Anders	26,9	25,1	23,1
	Totaal (n)	2187	899	1962

Maken we de opsplitsing naar vakgebied van de lerarenopleiding vo, zie tabel 7.4, dan zien we dat waar we eerder de hoogste percentages vervanging constateerden (lichamelijke

opvoeding en culture/creatieve vakken) we een laag percentage vaste contracten zien. Net als het percentage reguliere contracten, neemt het percentage vaste contracten toe in de tijd en is het hoogst voor afgestudeerden in talen, technische vakken en economische vakken. Ook voor exacte vakken is het percentage vaste contracten relatief hoog. Bij cohort 2014 zien we een hoger percentage vaste contracten voor culturele/creatieve vakken dan voor cohort 2013.

Tabel 7.4. Type dienstverband binnen het onderwijs naar vakgebied (%)

cohort	2013						2014		
jaar na afstuderen	0,5			1			0,5		
vast contract(v), tijdelijk contract(t) of anders (a)	v	t	a	v	t	a	v	t	a
1 Talen	39,2	55,0	5,8	63,8	28,5	7,7	38,8	56,4	4,8
2 Exacte vakken	40,2	56,3	3,5	55,5	41,8	2,7	40,1	55,5	4,4
3 Technische vakken	50,4	40,4	9,2	68,8	27,6	3,6	37,6	56,8	5,6
4 Culturele/creatieve vakken	9,3	58,7	32,0	33,0	47,7	19,3	18,5	41,1	40,4
5 Maatschappijvakken/godsdienst	35,1	56,3	8,6	46,3	46,2	7,5	26,1	69,2	4,7
6 Economische vakken	34,7	63,5	1,8	77,9	22,1	0,0	32,2	64,3	3,5
7 Lichamelijke opvoeding	7,3	80,5	12,2	17,6	64,0	18,5	8,8	74,5	16,7
8 Verzorgende vakken	35,8	50,9	13,3	45,3	43,8	10,9	30,2	62,4	7,4
Totaal vakgebieden	32,8	57,3	9,9	50,8	40,2	9,0	30,3	59,3	10,3

7.3 Aanstellingsomvang

De verdeling over aanstellingsomvang is weergegeven in de tabel 7.5. In tabel 7.6 is bovendien de opsplitsing naar vakgebied van de lerarenopleiding vo gemaakt. We zien dat de gemiddelde aanstellingsomvang toeneemt in de tijd (voor cohort 2013), waarbij sprake is van een vrij gelijke verdeling over de drie categorieën tussen 12 en 36 uur. De categorie minder dan 12 uur is duidelijk het kleinst. Merk wel op dat de hoogste categorie het ‘smalst’ is qua urenaantal. Er is in die zin dus sprake van een piek bij voltijdsaanstellingen. Opmerkelijk genoeg hebben afgestudeerden aan de pabo zowel relatief vaak een voltijdsaanstelling als vaak een deeltijdbaan van minder dan 24 uur per week.

Tabel 7.5. Aanstellingsomvang binnen het onderwijs, naar opleiding (%)

cohort	2013		2014
jaar na afstuderen:	0,5	1	0,5
pabo			
1 Voltijds: 36 uur of meer	25,7	31,1	30,6
2 Deeltijds: 24 tot 36 uur	29,7	32,6	29,9
3 Deeltijds: 12 tot 24 uur	30,7	24,7	30,4
4 Deeltijds: minder dan 12 uur	13,9	11,6	8,9
Totaal (n)	1178	434	978
lo + ulo			
1 Voltijds: 36 uur of meer	20,6	30,7	23,3
2 Deeltijds: 24 tot 36 uur	39,1	44,1	40,4
3 Deeltijds: 12 tot 24 uur	31,5	16,9	26,5
4 Deeltijds: minder dan 12 uur	8,8	8,3	9,7
Totaal (n)	1009	465	984

cohort	2013		2014
jaar na afstuderen:	0,5	1	0,5
totaal			
1 Voltijds: 36 uur of meer	23,3	30,9	26,9
2 Deeltijds: 24 tot 36 uur	34,1	38,3	35,3
3 Deeltijds: 12 tot 24 uur	31,0	20,9	28,4
4 Deeltijds: minder dan 12 uur	11,5	10,0	9,3
Totaal (n)	2187	899	1962

Indien we de lerarenopleidingen vo opsplitsen naar vakgebied, dan zien we bij cohort 2013 het kleinste aandeel voltijdsaanstellingen terug bij de culturele/creatieve vakken (7,3% en 11,6% in mei resp. november) en lichamelijke opvoeding (16,7% en 25,8% in mei resp. november). Na een jaar blijft het aandeel voltijd voor de verzorgende vakken wat achter (18,5%). Het hoogste aandeel voltijd zien we bij de technische vakken (60,3% in november is bij afstand het grootst). Gezien het hoge aandeel reguliere banen in de vakgebieden talen en exacte vakken één jaar na afstuderen, blijft het aandeel voltijdsaanstellingen in deze vakgebieden relatief achter. Voor cohort 2014 zien we eveneens de kleinste aandelen voltijdsaanstellingen terug bij de culturele/creatieve vakken (6,4%) en lichamelijke opvoeding (9,2%) en het grootste percentage bij de technische vakken (58,1%).

Tabel 7.6. Aanstellingsomvang binnen het onderwijs naar vakgebied (%)

cohort	2013						2014		
jaar na afstuderen	0,5			1			0,5		
voltijds: 36 uur of meer (v) deeltijds: 24 tot 36 uur (d1) deeltijds: minder dan 24 uur (d2)	v	d1	d2	v	d1	d2	v	d1	d2
1 Talen	16,8	45,8	37,4	28,3	49,9	21,8	19,7	48,9	31,3
2 Exacte vakken	24,2	44,4	31,4	30,3	56,1	13,5	26,3	42,1	31,7
3 Technische vakken	43,4	31,8	24,8	60,3	29,3	10,4	58,1	31,7	10,1
4 Culturele/creatieve vakken	7,3	26,5	66,3	11,6	37,8	50,5	6,4	25,7	67,8
5 Maatschappijvakken/godsdienst	23,1	39,3	37,7	41,8	37,5	20,8	21,7	40,1	38,1
6 Economische vakken	22,0	41,9	36,1	45,6	42,7	11,8	50,2	40,8	9,0
7 Lichamelijke opvoeding	16,7	25,6	57,7	25,8	23,3	50,9	9,2	34,4	56,4
8 Verzorgende vakken	21,0	42,4	36,7	18,5	63,7	17,8	20,4	45,9	33,7
Totaal vakgebieden	20,6	39,1	40,3	30,7	44,1	25,2	23,3	40,4	36,2